

Taxa postală plătită în num. No. 224.713-929.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél évre 600, egész évre 1200 lej. Külföldre: Havonta 1, negyedévre 6, egész évre 10 dollár. Adó: Adóssági díjszabás szerint. Az „EKELET” az erdélyi és bánsági zsidóság egyetlen napilapja. Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

EKELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmertetlen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jambor Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-szegi Ernő, Str. Matei Milo 10.

Ara 5 lej

Péntek, 1933 aug. 25.

5693. EV
ELUL 3.

XVI. ÉVF.
193 SZÁM.

Le fognak égni...

A világ progresszív közvéleménye erősen készülődik arra a perre, amelyet Lipcseben fognak megtartani a Reichstag gyújtogatói ellen.

Ezt a pert letárgyalhatták volna már régebben, forradalmi uton, gyorsan, halálal és akták eltüntetésével. Főttéve, hogy...

Főttéve, hogy nem „lőgtak” volna a külföldre néhányan, akik teljesen beje voltak ártva a pokolj esetbe. Egykori kampószerkesztések, akiket mellőztek a forradalomban és kommunisták, akik lát-szólag belemertek a dologba, előlegezték is vetek fel, aztán kifutottak a birodalom-ból. Néhányukat Csehszlovákiából és Ausztriából visszarángattak német területre, ahol megfojtották őket. Néhányukat, nem mindegyiket. Akik megmaradtak, azoktól Romain Rolland döntő fontosságú bizonyítékokat szerzett arra, hogy a parlament épületét a mai német kormány gyjtatta fel. Hogy kompromittálja vele a kommunistákat és igazolja a kampós-kereszt létjogosultságát.

Londonban négyülést tartottak már ebben az ügyben és delegációt választottak, amely Lipcsebe utazik, hogy végrehalassa a pert. Közben Romain Rolland újból kapott felhívást a lipcsei törvényszéktől, hogy bocssá a dokumentumokat rendelkezésre. És a francia író megint megismételte követelését, amit a németek nem fognak respektálni. Nem adnak a perdőntő tanuknak salvus conductust.

Hogy is adnának, amikor egy tauz valamása megdöntheti az egész rendszert? Még meg sem kezdték és máris bajok vannak a per körül.

Felgyújtatták a parlamentet és ime ok fognak leégni.

A légügyi gabonadiktátor

Mingyárt láttuk, mingyárt éreztük, de Isten látja a lelkiünket: mi nem akartunk szólni. Miért legyünk mi a vérszomádarak? IMért nyessük mi le örökös kétkedéssel a felburjánzó reménysegeket? Aanyit hallottuk innen-onnan, hogy a kormány így oldja meg a gabonakerdést, meg úgy oldja meg, annyi optimista és nagyhangu nyilatkozatot, statisztikát olvastunk és regisztráltunk, hogy magunk is elhallgattattuk azt a gyanakvásunkat, hogy talán — legalább is addig, míg a nálunk nagyobb piacokon a szabadverseny a kereslet és kínálat szabályai tombolnak — még sem lehet gabonárákat maximálálni és minimalizálási rendellel szabályozni.

Az volt a szabályos érzésünk, hogy ez csak olyan optimista szócséplés, csak olya levegő... mint szokás mondani... A kormány azonban nem akarta ezt elismerni. Készült a gabonakampányra. Folyton készült.

Románjában nyilatkozatok jelentek meg az új buzáról.

A külföldi piacokon pedig megjelent az új buza maga. Nem a romániai, sajnos, a külföldi új buza.

Kiderült, hogy még Franciaország is exportálni akar az idén. Az árak zuhan-nak. A román kormány minimalizálási politikája nem érvényesült a rotterdami tőzsdén.

De nem érvényesülhet idebent sem. Ha külföldön olcsó a buza, itt sem tudja a kormány az árnyót tartani.

De nem is akarja komolyan. Ha komolyan össze akarná vásárolni a búzát, akkor nem terjedne ki figyelme csak a leggyengébb minőségű búzára. A hevenyötös búzát, mondja a kormány, nem engedi 300 lején alul esni.

Mintha elfelejtkezne arról a kormány, hogy van itt más, nehéz, kitűnő buza is, melyet nem lehet a sorsára hagyni. Azokon a vidékeken, ahol esetleg a 85-ös buza úgy leesik, hogy eléri a 75-ös mesterségesen felnyomott árú buza árnyóját, ugyan mit ér a kormány segítsége?

A falvakban propagandával akarja a kormány tartózkodásra bírni a gazdákat. Hogy ne adják el egyszerre a gabonát.

Közben azt írják a külföldi szaklapok, hogy a romániai buza sápadt, könnyű és nem bírja a szállítást.

A külföldi piacok bezárnak a román buza előtt. A kormány ahelyett, hogy az

Dollfuss királynélküli királysággá akarja proklamálni Ausztriát?

Starhemberg herceget régensnek nevezik ki? Magyarán embercsempészés folyik az osztrák-bajor határon. Csehszlovákiából is Németországba szöknek a német nácik

Közeli puccsra készülnek az Ausztriából német területre szökött osztrák nácik?

London, augusztus 24. Angol politikai körökben az a hír terjedt el, hogy Dollfuss kancellár királynélküli királysággá akarja proklamálni Ausztriát, melynek élére Starhemberg herceget állítaná régensként. Ez a cselekedett a monarchikus elemek együtt működését biztosítaná Ausztria függetlenségének megvédésében. A náciának Ausztria meghódítására irányuló törekvése ugyanis olyan akciónak bizonyul, melyről Németország nem tud lemondani. Egyes körökben máris az a hír terjedt el, hogy közeli náci-puccs várható, amelyet német földön megszerzett osztrák légiók készítenek elő Ausztria ellen.

Egyidejű bécsi jelentés szerint a linzi keresztényszocialista Volksblatt arról ír, hogy az osztrák-bajor határon magyarán embercsempészés folyik át a birodalom területére. Különösen alkalmas pontja az utlevél nélküli határ átlépésnek a Grosser Mühl folyó medrére, amelyen át egész csoportok gázolnak éjszakánként bajor területre. Az osztrák fiatalembereket a nemzeti szo-

cialista rohamosztagokban kiképezik, azután különleges feladatokkal visszaküldik őket Ausztriába. A lap szerint igen érdekesen folyik le a határátlépő fiatalemberek igazoltatása. Az osztrák nemzeti szocialista megbízottak újság lapokat tépnek ketté. A lapok egyik felét postán elküldik a bajorországi nemzeti szocialista vezetőknek, másik felüket pedig szétszétják a határon túlrá küldött fiatalemberek között. A határátlépés után azonnal összeillesztik az elszakított újságlapokat és ha az igazolás egyéb módszerei is eredményteljesek, úgy kezelik a határátlépőt, mint az ausztriai központ által ki küldöttet.

Hasonló eseményekről számol be az a Prágából érkezett hír, mely szerint a Németországtól Csehszlovákiához csatolt Hutschinnből az utóbbi napok folyamán több, mint száz csehszlovákiai német nemzetiségű fiatalember szökött át a határon Németországba, ahol a rohamosztagokba kéri felvételüket.

exportot segítette volna elő, ahelyett hogy piacot szerzett volna a román búzának, egyre csak eregette „eredeti” új búzámentő tervének luftballonjait.

Mi mingyárt láttuk, hogy baj van. Még akkor, mikor a kormány kinevezte nagy hűhóval és görögütéssel a gabonadiktátort. Már akkor láttuk hogy baj van, mikor kiderült, hogy a gabonadiktátor nem más, mint Radu Irimescu, a légügyi alminiszter.

Ez kellett nekünk. A reális exportpolitika, az export szállítási és más kedvezményekkel történő támogatása helyett: légvárak a gabona árról, egy légügyi parancsnokkal az élen.

Minden kácnak meg van a haszna

A megyesi gázmezőkön felrobbant egy szonda.

Közel egy hónapja ég kísérteties lánggal a felrobbant gázszlop, amelyet azóta sem tudnak eloltani kitűnő szakértőink és mérnökeink.

Naponta százazreket érő gázmennyiség ég el haszontalanul, ebek harmincadjára dobva, mialatt a földgázártszások szintje minden hónapban felemelkedik a földgáz árárt.

Bármily nagy is azonban a kár, amelyet a felrobbant szonda égése okoz, nem lehet letagadni, hogy az égő gázszlop annál több esztétikai gyönyörűséget nyújt a piromániakusoknak és a természeti csodák kedvelőinek.

A megyesi gázszlop máris világkariert csinált: minden nagy képeslapban megjelent a fotográfiája.

De idebent a szűkebb hazában is sok bámolója akad és akad a káros, de annál szebb látványoknak.

Ugy látszik, hogy ezt a látványosságot, illetve a látványossággal járó győ-

nyörűséget állandósítani akarják mindazok számára, akik ezideig még nem tekinthették meg a hazai tehetetlenség eme csodálatos szimbólumát.

A CFR igazgatósága elhatározta, hogy 50 százalékos vasúti kedvezményben részesíti mindazokat, akik azért óhajtanak Medgyesre utazni, hogy a felrobbant gázszlop tüzes szépségű látványában gyönyörködjenek.

Eltekintve attól, hogy ez az intézkedés meglehetősen későn jött, egyben impliciten annak is beismerése, hogy kiváló szakértőink képtelenek belátható időn belül a gázszlop égésének megszüntetésére.

Hadd fogyjon tüzes sístérgéssel a föld gáz, van belőle elég — gondolják.

S különben is: a fenti híradás bizonyítja legkésebben, hogy nincs olyan nagy kár, aminek nálunk ne volna meg a haszna.

Az égő gázszlopban ugyan milliókat érő energiák pusztulnak el haszontalanul, de lám, a CFR majd csak behozza a vámon azt, amit gazdasági életünk vezetői a réven elveszítettek.

Sőt, a CFR nagylelkű rendelkezése mintegy annak is bizonyítéka, hogy leromlott közlekedésünk feljavítása szempontjából egyenesen kívánatos volna, ha minél több hasonló természeti látványban helyesebben, természeti katasztrófában volna részünk.

Valljuk be, ez a kívánság nem tartozik az elérhetetlenség birodalmába.

Szakértőink, mint a jelek mutatják, kiváló képességgel rendelkeznek arra, hogy minél több robbanás és energia-pocékolás álljon a látványosságra éhes közönség rendelkezésére s még inkább: hogy ez a látványosság, tehetetlenségük következtében minél hosszabb tartamú, talán egyenesen az örökkévalóságig tartó legyen.

VILÁG TÜKRE

A hitleri színház sorsa

Németország színművészetét is egy vágyára hozta a hitleri kurzus. Ez egyelőre abban nyilvánult meg, hogy nyolcvan színháznak dus állami szubvenciót juttattak, kihajították a progresszív gondolkodású vezetőket, menniök kellett a zsidó színészeknek és színésznőknek.

Hagyománya van Németországban a színházi szubvenciónak. De a szubvencionált színházak mindig is a művészet szolgálatában állottak és soha nem adták volna oda magukat pártok kiszolgálására. Hitlerék ennek a hagyománynak véget vetettek. A színházak decentralizáltsága módot adott arra, hogy minden városnak meg legyen a maga különös stílusa, a maga sajátos törekvése. Így történhetett, hogy fiatal zenei és dramaturgi tehetségek érvényesülni tudtak és a tehetségtelenek rövid „működésük” után a feledésbe sülyedtek.

Ennek a szellemnek köszönhette Németország, hogy operáját és drámáját az egész világ a legjobbnak ismerté. Németország kulturáját nagybecsülte az egész világ, holott a birodalom állami és politikai intézményeiről egészen más volt a véleménye. Hány eset volt arra, hogy Németországban előbb mutattak be külföldi zenei és drámai szerzők műveit, mint hazájukban. Emellett a színházak vezetőinek figyelmé kiterjedt arra is, hogy operettek előadásával a színházak anyagi helyzetét szilárdítsák meg, nehogy egyedül a szubvencióra legyenek ráutalva.

Milyen arculatot adott a hitlerizmus a mai német színházaknak?

Mindenekelőtt meg kell jegyezni, hogy Hitlerék kénytelenek voltak több városban visszahívni a „kulturbolsevik” szingagatókat, mert a közönséget még terroristákkal sem lehetett volna a színház látogatására kényszeríteni. Breslauban, Hamburgban és Frankfurtban megint régi szingagatók működnek. Nem ugyanazok, akik előbb voltak a város színházainak vezetői, ezt röstellé volna a kampószerkesztés kurzus, hanem kicsérítették őket. Ezzel azt remélik, hogy a közönség nem fogja teljesen mellőzni a színházát.

Hitlerék mindenekelőtt centralizálták a színházakat. „Birodalmi dramaturgot” neveztek ki a propaganda-minisztérium költségvetésének terhére. „Kampfbund” és „Bühnenverein” a két testület, amely a birodalmi dramaturg szolgálatában áll. Ez a szolgálat főleg abból áll, hogy a nemárja szerzők és komponisták darabjait száműzték a színházakból. De az árja szerzők darabjait is elzavarták, ha köztudomás szerint progresszívek voltak. Alban Berg, Krenek, Hindemith, Strawinsky és a háboru utáni generáció művei lekerültek a műsorról. Ehelyett előadták a régiéket és a következő szerzők műveit játsszák: Schillings (született 1868-ban), Pfitzner (szül. 1869.), Richard Strauss (szül. 1864.), Reznicek (szül. 1861.), Graener (szül. 1873.) és Wolff-Ferari (szül. 1876.) A komponisták legfiatalabbja ötvenhét éves. Az operát egyébként Siegfried Wagnerre bízták, aki arra lesz hivatva, hogy megteremtse a német opera tisztára árja reneszánszát.

A dráma terén az utóbbi hónapokban a „termelés” elérte csúcspontját. Minden „nemzeti szocialista” érzelmi álhirilapíró, minden politikai szélfűvés, minden irodalmi terrorista darabot ír és azzal ostromolja az igazgatókat és a minisztériumot, hogy senki meggyőződésben nem tud írni német hazafiságot, mint ő és bizonyos, hogy minden német hazafi meg is fogja nézni a darabot. És felvonultatják a befolyásos náciakat, akik természetesen szintén ostromolják a hatóságokat a hazafiaság ürügyével. Valójában azonban azért, mert részeselet kötöttek ki a tantjémekekből.

A nagy nemzeti költők mostanában: Hans Johst, Dietrich Eckhardt és Karl Hauptmann. Irásaik sürített unalomból

gédcirálóknak, wehr, a rend-Stahlhelm, a káoszszolgáltatás férfiak száma, ág illegális és dserege sokkal otti aktív had-nt a mai Fran-nány utépítési szerint készült, legyen Német-ének megjelen-

külföldi sajtó erős támadást emet kormány hanem az antizálják a hit-ld írja többek

kommunizmust Németországban platot — mon-sa idején, Aki ok eseményeit minden más szisz az, amit a szocialisták é válik és dr. ancillár kifeje győződésének, y szép napon ért, mert nem azokat a ki- népszerűtle- t. Azt hiszik, t. már nagyon

t az amerikai andóri hatósá- kormány rö-merikai állam- hogy európai országot, ahol patok állan- geneket. Az en, Berlinben ntalmaztak a látszóitak és itleri közöns- aki tanulmá- Squarbruch gnézett egy filmen meg- kban a star- kesztés zászlot esen közöns- egy elmulasz- egy kampós- ötte. Ez az z amerikaiak a.

ivillinek sziszfák

Valera tör- az ir kékin- hadbírósa- ellenes bü- élkezésre.

Miklós román tába

y hónapon k Máltába, yi herceg földközi ten- sig.

dül, Prágá- tálügyi nép- tartózkodik. gon át fog

mei, Inge- tendül meg- melyen ke- niális pénz- felfokozott feigeibe. A könyvosztá-

apkiadó Rt. rada Baron telefon: 9-77.

Gandhit feltételek nélkül szabadlábra helyezte az indiai angol kormányzat

London, augusztus 24. Bombayi jelentés szerint Gandhit a kormányzat éhségsztrájkjának hetedik napján feltételek nélkül szabadon bocsátotta. A hindu nacionalista vezér angol titkárnőjének lakására vitette magát.

Ujabb lázadás tört ki Kubában

London, augusztus 24. Kubában újabb lázadás tört ki, amelyet Machado volt elnök hívei támogatnak. A Cespedes kormány szárazföldi és tengerészcsapatait küldött ki a felkelők lefegyverzésére.

Pesszimista hangulat lett urrá a londoni buzakonferencián,

mert Amerikából híre jött, hogy a gabonaráktárakban újabb, hatvanmillió bushelt kitevő gabonamennyiséget fedeztek föl

London, augusztus 23. Daily Mail szerint a nemzetközi gabonakonferencia körében pesszimista hangulatot váltott ki az az amerikai híradás, hogy az amerikai gabonaráktárakban a faramerek újabb hatmillió bushelt kitevő, eddig nyilván nem tartott gabona-

mennyiséget fedeztek fel. A konferencia most még tanácstalanabb, mint eddig volt.

A híradás ellenére beavatott helyen még mindég biznak abban, hogy az értekezlet eredményesen fog zárulni.

A birjonok tábora

Hateg-Hátszeg, augusztus 24. Hátszegtől három kilométernyire, a Retye zát tövében fekszik a birjonok tábora. A birjon-csoportok az Aviva-Bariszszia 18 éven aluli tagjainak szervezete képezik, amely már a serdülés éveiben plántálja el az ifju lelkekben a zsidó nemzeti gondolatot és az eretjiszraéli közös munka és közös élet ideálját. A fiatal szervezet az idén tartotta meg első táborát. Mintegy hatvan gyermek sereglett össze Erdély legkülömbözőbb részeiről a hátszegi táborba, hogy két hétre kiszakítsák magukat a városi élet füstös-poros levegőjéből és a természet szépségeinek ölen szabadon, korlát nélkül, testvéri

szereketben élhessenek közös törekvéseiknek és ideáljainak.

Reggel hét óra van. A tábor még alszik. Csak innen-onnan kandikál elő egyegy korábban ébredő borzas fej, hogy a csendet és mozdulatlanyságot látva, hamar visszahúzódjon fészkebe. A csendet hangos riadó törí meg hirtelen és az előbb még mély esőndben nyugvó tábor zajos, felzavart hangyaboly képét ölti magára. Másodpercek alatt együtt vannak a csapatok és a vezetők jeladására frissen lendülnek a magasba a karok és hozzák pezsgésbe az éjszakában ellustult vérkeringést. Mosakodás a csobogó pataknál. Paj

Fogakat pénzért kaphat

-de soha a sajátjait!

Ezért: **Harc a veszélyes fogkő ellen!**
Fogai egészségeseznek tünnek... de vajon az-e a valóságban? Mert a fogkő — mely sok fogbetegség oka — láthatatlanul rakódik le a fogak mögött! E bajtól menti meg Önt a Kalodont-al való rendszeres fogtisztítás. Csak a Kalodont tartalmazza a Dr. Bräunlich féle sulfurizinoleatot, mely a fogkő hatóságos és tudományosan elismert ellenszere. Ezért: tisztítsák fogait reggel és este Kalodont-al!

KALODONT

fogkő ellen

állanak, fáradt pátosz és nagy semmitmondás jellemzik „alkotásaikat” és maga a kampóskeresztes színházvezér is kétségbe van esve előlött. Az első nagy „forradalmi” fellendülés idején még szó lehetett arról, hogy politikumot hozzanak ezek a puffogó frázisoktól telített darabok. De a nagy lelkesedés lehült és epegy, mint ahogy a németek gazdasági javulást várnak, ugyanugy elvárják azt is, hogy a színházban szórakozást vagy művészi élményt kapjanak. Ne pedig olyan tirádákat, amiknek elmúlt az idejük és csak idegesítenek.

A hitleri színházi sajtó már agaskodik is e pökhendi és szemtelen tolokodás ellen. Horst Wesselről például százzszámra írtak a szindarabokat és mindegyiket elő akarják adni. Nehéz védekezni a szerzők ellen, mert — mint említettük — majdnem mindegyiknek jelentős protektora van valamelyik művészi hatóságnál. Erre kiadtak egy rendeletet, hogy csak abban az esetben adhatók elő a Horst Wessel darabok, ha ennek a kampóskeresztes hősnak a családja beleegyezik. A család viszont pontos utasítást kap arra, hogy melyik darabot engedélyezze. Wesselné asszony egyszerűen ráírja a darabra, hogy nem mehet és ezzel meg van pecsételve a szerző sorsa.

Ez azonban csak a Horst Wessel-féle darabokra vonatkozik. Más témákról inkább írhatnak a szerző urak. Hogy mi jön ki ebből, arra nézve érdekeseket mond a Theater Tageblatt egyik cikkirója.

„Belátjuk, hogy a nagy politikai átalakulás nem kedvez a szabad művészetnek. Ennek így kell lennie és mindaddig, a míg teljesen át nem alakul a német szellemiség, szó sem lehet a szabad alkotásokról. A szerzőnek hozzá kell igazodnia napjaink követelményeihez és olyant kell írnia, ami hozzásegíti az egész német népet a szellemi „gleischtunghoz”. Egészen sajátos beállítottságra van tehát szükség. Számolni kell azzal, hogy a szindarabok nem fognak sikert elérni. Mert hiába, az alkotó művészek valóságos halála a kényszer. Hogy lehet követelni a művésztől, hogy fantáziáját és alkotó képességét beállítsa a politikai követelmények irányvonalaiba? Hogyan lehet követelni tőlük, hogy bizonyos instanciák elgondolása és elvei szerint dolgozza ki azt a gondolatot és azt az érzés komplexumot, amely teljesen egyéni. Ez bizonyára olyan szellemi pusztaságot fog kielelni, amely egy időre megbénítja a német színezetet.”

Ha már a kampóskeresztes esztetikuskok is így irnak, mi várható akkor a mai német színházról. Egyelőre nem merik megírni, hogy a színházban elő kell adni olyan darabokat is, amelyek tisztára és kizárólag a mulattatás céljait szolgálják. Ezt játszani kellett — mint azt már említettük — azért, hogy a színház ne veszítse el gazdasági alapjait. Most azonban szigorúan ragaszkodnak ahhoz, hogy a színház a „nemzeti épülés” céljait szolgálja. Aminthogy a német rádió is egészen a politika szolgálatába állították. Annyi egyformaság, annyi üresség, annyi szellemnélküliség soha még nem nyilatkozott meg a német művészeti életben, mint az utóbbi hónapokban. Egy új gondolat, egy szép ritmus, egy megható lelkes dal, szindarab, ami után törnék magukat az emberek — mindezt nem tudta produkálni a harmadik birodalom. Nem tudta nyilván azért, mert Hitlerék forradalma nem a nép forradalma. Ráerőszkolt, katonai szellemben fogant forradalom ez, amely nem tudja elviselni azokat a tulajdonságokat, amiket a művészet igényel. Már is fonnyad és pusztul a művészet. Nyilván azért, mert megérzi, hogy maga a talaj, amelyből kinőtt, kiszikkadt.

Tolsztoj

a 20. század mérlegén

Írta: Dr. Stern Ignác.

A világhírű író biográfiája napjaink megvilágításában.

Ara 10 lej

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Cuza George és Robu megegyeztek Medgyesen a szász hitleristák vezérével

Októberben országos gyűlést tartanak a romániai antiszemiták, melyen az erdélyi szász hitleristák is résztvesznek. Az antiszemita propaganda-autó zajos incidense karhatalommal és katonasággal a medgyesi szálloda előtt

Az ifju Cuza leköpte a karhatalom vezetőjét, aki erre kétszer pofonvágta

Cluj-Kolozsvár, augusztus 23. Nemrégben Kolozsváron, azelőtt Désen és ennek a vidéknek más városaiban és helyiségeiben is, egymásután következő napokon keltek fel a horogkeresztes autók, melyek Cuza ifju hivatást vállalták a városok között. Az autók röpítőket is szórta le a meglátogatott városok járókai közé, azok kivül gyűléseket is rendeztek. Kolozsváron Vaida miniszter elnökkel is tisztelt az antiszemita propaganda autó, melynek egyik vezetője az ifju Cuza volt.

A propaganda út Kolozsvárról Medgyes felé vezetett.

Mikor Medgyesre érkezett annak a híre, hogy a horogkeresztes autó, melynek kormányánál a híres Robu képviselő foglalt helyet, a város fele közeledik a szász ifjuság felkészült a cuzista autó fogadtatására. De felkészült a hatóság is, mely nemcsak a rendőrséget hanem a katonaságot is igénybe vette, hogy a cuzisták látogatását a csendes propaganda keretein belül tartsa.

Szász hitleristák Cuza fogadtatásán

Egy szász ifjakból álló csoport hitlerista ingben felvonult a Traube szálloda elé. Így fokadták a vendégeket, akik eleinte itt is úgy, mint más városokban, szintén csak röpítőket igyekeztek szétszórni az egyre szaporodó tömeg között. Amikor azonban az ifju Cuza látta, hogy horogkeresztes jelvényt ellátott ifjak egyre nagyobb számmal jelennek meg a tömeg között, elhatározta, hogy gyűlést rögtönöz és beszédet fog tartani. Alig kezdett azonban a beszédében, egy csoport rendőr sietett a helyszínre, egy rendőrtiszt kíséretében. A rendőrtiszt udvariasan kijelentette Cuzának, hogy a beszéd megtartását nem engedélyezi, mert erre nincsen külön engedély. A fiatal Cuza élénken tiltakozott a rendőrtiszt beavatkozása ellen és heves szóváltás fejlődött ki közöttük. Robu a fiatal Cuza védelmére kelt és a szóváltásnak az lett vége, hogy Cuza George mégis belekezdett beszédében. A beszédet a jelenlévő rendőrtiszt többször félbeszakította, de a beszédet a fiatal képviselő mégis végigmondta.

Konfliktus a rendőrséggel

Mikor Cuza beszédének vége volt, a hatalmas felgyűlést nem távoztatva el a Traube-szálloda előtt. Ahogy Cuza befejezte beszédét, a rendőrtiszt hozzálépett és kijelentette, hogy a törvény értelmében letartóztatja ugy Cuza, mint Robu tiltott propaganda megtartása címén.

Időközben a helyszínre érkezett a medgyesi rendőrfőnök is. Balan sziguranca-főnök. A rendőrfőnök meglepetve látta, hogy a fiatal propagandisták körülveték Robu és Cuzát és ellentállnak annak, hogy a rendőrtiszt köteleességét teljesítse. Körülfogták a két vezető, bevonultak szállodai szobájukba és itt elbarrikádozták magukat.

Katonai segítség

A rendőrfőnök erre telefonált a katonasághoz és karhatalmat kért, hogy végrehajthassa a törvényes kötelezettségét. Egy kapitány vezetésével erre nagyobb katonai osztag érkezett ki, amely a tüntetésbe átszaporított tömeget feloszlatta. A katonaság felhívására az elbarrikádozott ajtókat felnyitották a cuzisták.

Közben valaki értesítette a segessvári ügyészt is, ahonnan automobilon kiszállt az ügyész és intézkedett, hogy a tizenkét tagu antiszemita propaganda társaságot szállítsák be a rendőrségre.

Beszállítás közben súlyos incidens történt.

Cuza George a kirendelt katonaság

vezetője felé köpött, aki erre kétszer arculvágta a fiatal képviselőt.

A késő esti órákban került sor Cuza és Robu, valamint tíz társának kihallgatására. A kihallgatások hajnalban véget értek, ekkor mindnyájukat szabadon bocsátották.

Megegyeztek Cuza és a szász hitleristák

Medgyesi hírek szerint Cuza George és Fabritius, a szász hitleristák vezetője között a medgyesi uttal kapcsolatban megegyezés létesült, amely a cuzisták és a szász hitleristák további együttműködését foglalja magában. A megegyezés értelmében a szászok, illetve a szász hitleristák csatlakoznak Cuza professzor antiszemita programjához. Hogy együttműködésüket minél eredményesebbé tegyék, elhatározták azt is, hogy közös politikai programot dolgoznak ki és közös taktikai

megegyezést létesítenek. Ezeknek a részletes leszögezése céljából a román és a szász antiszemita országos gyűlést fogják tartani, amelyen ezeket a kérdéseket tárgyalják és végleges programpontokba összegezik.

A hírek szerint Cuza és Fabritius tökéletes harmóniában tárgyaltak egymással, egyedül a nagy propaganda antiszemita gyűlés helyszínét illetően voltak eltérések a két antiszemita vezér között. Cuza ugyanis Jasiban akarta megtartani a konferenciát, míg Fabritius ahhoz ragaszkodik, hogy valamelyik erdélyi városban tartassák meg a megbeszélést. Valószínű, hogy Fabritius álláspontja fog győzni és valamelyik erdélyi városban fogják megtartani az országos antiszemita kongresszust. Időpont tekintetében azonban meg tudott egyezni a két vezér és azt határozták, hogy október folyamán okvetlenül megtartják a nagygyűlést.

Ausztrália miniszterelnöke Japán elleni fegyverkezésre hívta fel a kontinens lakosságát

Elkerülhetetlen a háborus összecsapás Japán és Ausztrália között?

London, augusztus 23. Rádióbeszédében figyelmeztette tegnap az ausztráliai lakosságot Hughes volt ausztráliai miniszterelnök arra, hogy a Csendes-óceánban elkerülhetetlen a háborus összecsapás. Japán kolonizációs törekvéseit — mondotta a volt miniszterelnök — sidneyi rádióelőadásában — Mandzsuria nem elégítheti ki huzamosabb időre. De mi történjék, ha Japán azt ki-

vánja, hogy engedjék meg állampolgárainak az Ausztráliában való letelepedést? Ha Ausztrália „fehér és szabad” akar maradni akkor fel kell készülnie a védelemre! Ma az a helyzet, hogy Ausztrália képtelen ellent állani egy erős támadónak. Ezért a legsürgősebben fegyverkeznie kell, hogy feltartóztathassa az ellenséget addig, amíg megérkezik az angol hadiflotta.

Az Egyesült Államok partvidékét hatalmas erejű orkán seperle végig

London, augusztus 23. Az Egyesült Államok keleti partvidékét hatalmas erejű orkán és felhőszakadás seperle végig. Washington környékén a szélvihar fákat esavart ki gyökerestől. Philadelphia és New-yersey közelében számos farmépület rombadőlt és a városok alacsonyabban fekvő negyedeiben métermagasságban hömpölygött a fel-

hőszakadás bőséges árvize. Az orkánjutott területtel a telefon és táviró-összeköttetések megszakadtak. A vihar-katasztrófa elérte Newyork környékét is. Az óceánon szintén dühöng az orkán, számos hajó segélykérő jeleket adott le. Még nem tudni, hogy hány emberélet esett áldozatul a katasztrófa fális erejű orkánnak.

Az új nyugdíjtörvény átformálja a nyugdíjfizetést

Elkészült a törvénytervezet, amely eloszlatja a fennálló igazságtalanságokat

Bucaresti-Bukarest, augusztus 23. A pénzügyminisztérium új nyugdíjtervezetet készített, amelyet véleményezés végett megküldött az ország összes nyugdíjgyűlésének. Az új nyugdíjtörvénytervezet igen érdekes és szokatlan újításokat tartalmaz, amelyek bizonyos mértékben a nyugdíjasok javára, de sok tekintetben kárára is vannak.

Az első és újszerű intézkedés az, amely a nyugdíjkielégítést illeti. Ismeretes, hogy a nyugdíjkielégítés mindig bajok voltak, mert a befizetésre kötelezett városok és intézmények

közül sokan nem tettek eleget kötelezettségüknek és ilyenformán a nyugdíjkielégítést igen sokszor jutott fizetési zavarokba. A tervezet kimondja, hogy az autonóm egyesületek, városok meggyék kötelesek pontosan befizetni azt az évi összeget, melyet rájuk kivetettek. Amennyiben az év végén a kivetett összegnek nem folynának be, az autonóm intézménynek, városok és meggyék kötelesek pontosan befizetni azt hiányt megtéríteni, amilyen arányban nyugdíjas tisztviselői az államtól nyugdíjat élveznek. A tervezet ezzel a ponttal azt akarja elérni, hogy a nyug

díjkielégítés mindig alappal rendelkez-

zék. A tervezet életbiztosításról is beszél, amelyet a nyugdíjasok a nyugdíjkielégítéssel köthetnek. A tervezet erre vonatkozólag bővebb felvilágosítást nem tartalmaz, csupán azt jegyzi meg, hogy az életbiztosítás nem kötelező.

Kellemetlen újítás a tervezetnek az a rendelkezése, mely a nyugdíjkielégítési korhatárt 57 évről 60 évre emelte fel. Az eddigi nyugdíjtörvény ugy intézkedett, hogyha valaki hatvan éves volt, nyugdíjba mehetett abban az esetben, ha tíz szolgálati éve volt. Az új tervezet a maximumot tizetöt évre emeli fel. A nyugdíjas özvegye abban az esetben volt eddig nyugdíjképes, ha kimutatta, hogy legalább is két év óta volt felesége az elhunytak. Az új tervezet szerint az özvegy nyugdíjkielégítése három évi házasélet után kezdődik.

Egészen új és mély szociális érzékre valló intézkedés az, hogy a nyugdíjas özvegye, ha újból férjhez megy, végkielégítésként az államtól két évi nyugdíjnak teljes összegét kapja.

Bőven, de ugyancsak határozatlan formában foglalkozik a javaslat a nyugdíjak harmonizálásával. Ugyanis az 1919 január 1. előtt és 1919 január elseje után nyugdíjazott tisztviselők nyugdíja között nagy az eltérés, miután 1919 előtt még békebeli fizetési viszonyok uralkodtak, míg a háboru után a pénz devalvációjával egyes arányban a fizetések összegszerűleg emelkedtek. A két nyugdíjas kategória közötti különbséget akarja a tervezet harmonizálás által eltüntetni olyképpen, hogy az 1919 január elseje előtti nyugdíjakat egy városok szerint váltakozó kulcsszámmal megszorozza, míg az 1919 január elseje utáni nyugdíjakat a mai alapfizetések szerint átszámítja. A tervezet megjegyzi, hogy ez a művelet sem teszi teljesen egyenlővé a nyugdíjakat, de mindenesetre megszünteti az eddigi nagy és kirívó ellentéteket, amelyek a két kategória között fennálltak.

A nyugdíjgyűlések serényen dolgoznak válaszfeliratuk kidolgozásán, amelyet felküldenek a pénzügyminisztériumnak. Mindenesetre nagy haladást jelent, hogy a minisztérium a végleges törvényjavaslat elkészítése előtt meghallgatja az érdekelteket, akiknek éppen ezért minden erejükkel oda kell hatniok, hogy ki-vánásaikat érvényesíttessék.

TURISZTIKA

A Haggibhor turisztikai szakosztálya f. hó 27-én, vasárnap kirándulást rendez a gyönyörű turi és tordai hasadékhöz. Vezetők: Dusák, Wolheimer, Erdős, Sándor. Indulás reggel 6 órakor a klub helyiségétől. Az autobus részvételi díja tagoknak 60, vendégeknek 65 lejt. Szép idő esetén fürdés. Jelentkezni lehet ma este fél 8-tól fél 9-ig a klubban (Calea Victoriei, Kossuth Lajos u. 10., I. em.)

A szovjet olasz repülőgépeket rendelt. Rómából jelentik: Az atlantióceáni repülés első konkrét eredményeképpen a nicaraguai kormány szerződést kötött az egyi kolasz légiforgalmi vállalattal az ország légiforgalmának megszervezésére. Másik gyakorlati eredménye a repülésnek az a nagyobb összegű rendelés, amelyet Oroszország tett az olasz repülőgépgyárakban.

Több orosz állami autógyár igazgatóját letartóztatták. Londoból jelentik: Moszkvai jelentés szerint elrendelték az orosz állami autógyárak több igazgatójának letartóztatását, mivel a gyárak a termés betakarításához és szállításához szükséges teherautó számmal jóval kevesebbet állítottak elő s a kész teherautók egy részén fontos alkatrészek hiányzanak s így nem voltak működésbe hozhatók.

SOS-jeleket adott le egy amerikai hajó. Londoból jelentik: Az északamerikai Virginia állam partvidéke közelében, Cap Charles magasságában egy amerikai gőzös SOS-jeleket adott le. Parti őrhajókat küldötték ki segítségül. A hajón 37 utas és 50 főnyi személyzet van.

Osztrák keresztények népgyűlésen tiltakoztak az antiszemitizmus ellen

Fölvívják az osztrák kormányt, hogy küzdjön a fajgyűlölet ellen

Bécs, augusztus 24. Az osztrák népgyűlés az utóbbi hetekben megalakította a fajgyűlölet elleni székelyjait. A székelyjait a napokban a Wimberger terem népgyűlést hívott össze az antiszemitizmus ellen. A gyűlést, amelyen rendkívül sokan jelentek meg, Katharine Riedel nyitotta meg és beszédet tartott a kampószerkesztés „ostoba és tarthatatlan” rajzmélete ellen. A legnagyobb megdöbbenés — mondotta — elűzi a zsidókat azokról a pályákról, amelyekhez hajlamosságot éreznek. Mi történt volna, ha elmaradnak azok a hatalmas orvosi teljesítme-

nyek, amiket zsidó orvosoknak lehet köszönni, ha már régebben bevezették volna a numerusz klauzuzst az egyetemeken.

Dr. Zalman és Irene Harrand beszéde után határozati javaslatot fogadtak el, amelyben kimondják, hogy mint keresztények és mint modern emberek tiltakoznak az ellen, hogy osztrák állampolgárokat megfossszanak szerzett jogaitól. Egyúttal felhívják az osztrák kormányt, hogy a fajgyűlölet gondolatát tartsa távol az ország népétől.

KÖZGAZDASÁG

Az importállamok is kivételre kínálnak búzát

Franciaország megjelent ajánlatával a rotterdami piacon

Hága, augusztus 24. A londoni nemzetközi búzakonferencia technikai albizottsága bizalmas tanácskozára ült össze. Az angol sajtó tartózkodva itéli meg a búzakonferencia várható eredményeit. Franciaország búzakinálattal szerepel

Rotterdamban és az angliai piacon szakkörökben ennek tulajdonítják a buzaárak nagy leérését. Hangoztatják, hogy az európai piac legnagyobb baja az, hogy az importállamok is nagy buzafelesleggel rendelkeznek és kivételre árulják a búzát.

Még mindig késik a kormány gabonabevásárló intézkedése

Csak ott fog beavatkozni a kormány, ahol a kevert buza a 300 lejes ár alá esik

Bucuresti-Bukarest, augusztus 24. (Az Uj Kelet tud.) Radu Irimiescu, a gabonaértékesítés kormánybiztosa, megkezdte az intervenció gabonabevásárlások nyelbeütését. Mint ismeretes, az ország egyes részeiben a buza árfolya ma 22-25 ezer lejre hanyatlott. Ez a tény haladéktalanul arra kényszeríti a kormánybiztost, hogy közbelépjen.

A romániai gabonakereskedelmi körök érdeklődése most feszülten fordul a kormánybiztos tevékenysége felé és kíváncsian várják, hogyan fog sikerülni a gabonabevásárlás, illetve a gabona minimalizálását gyakorlatilag nyelbeütetni.

A hivatalos jelentéssel szemben tény az, hogy gyakorlatilag még sehosem történt meg a buza felvásárlása. Állítólag az állam a szövetkezetek központjának vidéki szervezeti útján csak helyenként fog közbelépni a gabona ár folyamának irányítása céljából. A gabonabevásárlásokat nem fogják elrendelni olyan helyeken, ahol a 30 ezer lej vagononkénti árat állami beavatkozás nélkül is el tudják érni a gazdák. Ahol ezt az árat a 75 kilós buza eléri, ott az állam azonnal beszünteti a vásárlást.

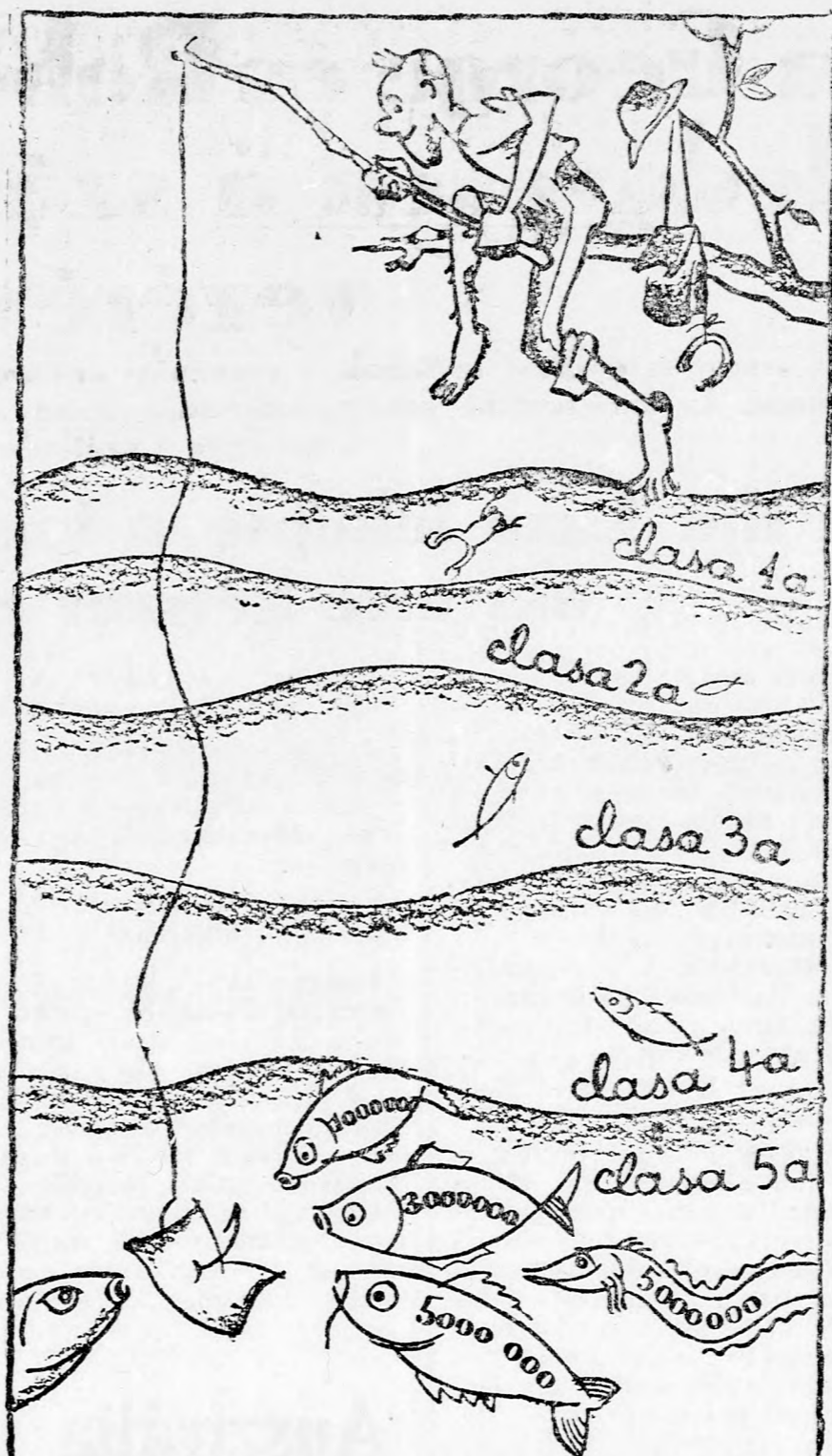
Változást szenvedett a kávé behozatali váma. A pénzügyminisztérium közlése szerint a vámtarifa 428. tétele alatt felsorolt nyers és pörkölt szemeskávé vámját mázsánként 25 ezer lejben állapította meg.

Leszállította a Resica a nyugdíját. Bukarestből jelentik: A Resica-művek nyugdíjas tisztviselőinek és altisztjeinek egyesülete rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen résztvett Ausnitt Miksa, a vállalat pénzügyi diktátora. Az ülésen szóba került a vállalat régi terve, hogy a nyugdíjakat leszállítják. Abban egyeztek meg, hogy a Resica tisztviselőinek és altisztjeinek nyugdíját szeptember és október hónapokban 12 és fél, novembertől pedig 25 százalékkal szállítják le. A tisztviselőknél a 3000, az altisztjeknél a 200 lejig terjedő havi nyugdíjösszeget nem lehet leszállítani.

Nagy munkáselbocsátások a Skoda-műveknél. A pilseni Nova-Doba értesülése szerint a Skoda-művek kétezer munkást fognak elbocsátani. Skoda-művek munkásainak száma 13 ezer 600.

Emelték a szilva vámját Németországban. Berlinből jelentik: A friss szilva vámját 30-40 márkára emelték. Az azalszilva vámjá, ha az áru csomagolatlanul vagy hordóban kerül a határállomásra 30 csomagolásban 50 márká. A cukor nélküli befőzött szilva új vámtétele 60 márká.

Ülést tartott a tojásértékesítés nemzetközi szervezete. Genfből jelenik: A tojásértékesítés nemzetközi szervezete vezetői ülést tartott, amelyen a szövetkezeti eladás ügyével foglalkoztak. Küldöttgyűlést októberben fognak tartani, amelynek során a szövetkezetek együttműködését fogják letárgyalni.

a leg-

nagyobbikat!

ÁLLAMI OSZTÁLYSORSJATÉK

Az 5. osztály huzásai:

1933 augusztus 30. — október 6.

Főelárusító:

Kereskedelmi Hitelintézet R. T.

Cluj-Kolozsvár, Piata Unirii (v. Mátyás király tér) 20.

Erdély és Bánát hivatalos főelárusítója:

BANCA ILIESCU

s. a. CLUJ

Magyarországon növekedik az állatkivitel. Budapestről jelentik: A dunántúli állatpiacok már nem tudják fedezni az Ausztria és Olaszország felé irányuló kivitel növekedő turnusait. A hizlalóüzemek az Alföldről és a tiszántúrról szerzik be az állatokat.

Dül az arany Franciaországba. Párizsból jelentik: Amerikából újabb aranyküldemények érkeztek Franciaországba, amelyek a Banque de France aranyállományát szaporítják. Az utóbbi napokban 216 millió dollár értékű amerikai arany érkezett különböző óceánjárókon Cherbourgba.

Prémiumot kapnak az Egyesült Államokban a gyapotültetvényesek, ha megsemmisítik a kizsákmányolókat. Londonból jelentik: Az Egyesült Államok köztársaságának gyapotültetvénytulajdonosok között, akik termésük negyedét, illetve felét meg-

semmisíteni hajlandók, méltányos elosztási kulcs alapján a legrövidebb időn belül százmillió dollárt fog kiesztani. A térítést megkapják az ültetvényesek akkor is, ha adóhátralékban vannak.

Az osztrák kormány is minimalizálja a gabonaárakat. Bécsből jelentik: Az osztrák szövetségi kormány felhívást intézett az agrárszövetkezetekhez, amelyben utasítja a vezeteket, hogy búzát 30, rozsot 20 sillingen aluli árral ne vegyenek át. A lapok szerint a kormány rövidesen megteszi árpavédelmi intézkedéseit is.

A világ legmodernebb története: Wells: Nagy világtörténet 2400 lej helyett, könyvnap kiadás 800 oldal, 300 képpel, füzve 130 lej, vászonkötésben 175 lej LEPAGE-nál Kolozsvár. Vidékre utánvétel, portómentesen. Kérje az olvasó könyvek jegyzékét LEPAGE-tól.

Bro
szab
a

Neville L
hitet t
kong
SZ

Wei

Prága,
nista kongr
érdemleges
érdeklődés
dóan zsufol
ban az ang
a többi kor

A hétfő
ről rendkiv
lágasajtó. M
kongresszus
te a német
volt az edd
— és Szoko
angolul és
talmás besz

A

Ugyancsa
dozott a ko
roff, a cion
rűlmények
nek. Az em
palesztinai
cími napila
vait mély á
szus. Emelt
son, hogy

Arlosorof
tovább a
kongr

A kongressz
egy székre
állott Szoko
halott cion
és mindenki
szelleme leh
hatezer em
egy percig
a halott Ar

A kongr
pontjában a
a tömegkiv
sulyos prob
kérdés polí
mig annak
szét dr. Art
fenn. Rupp
beutazta Ne
nultmányozt
lakosságána
gálatának
speciális all
venni, egy
és telepítés
pin dr. 250
zsidók szám
töleg tekint
rint százeze
helyezni. a
országokban
hetőségeket

Általános
mann Chair
repelt a ko
ján. Eredeti
megtartani
ferátumot
váltott ki a
dr. Weizs
me

Ezt azzal in
zelálló körö
volt elnöke
konstruktív
közö tervét
angol parla
londoni ösz
ban csak fok
mann szemé
ugyanis ben
vezet jövőn
szont nemo
burkolódik a
és a jövő p

Brodetzki professzor nagyszabású politikai referátuma a cionista kongresszuson

Neville Laski az angliai zsidóság képviselőtestülete nevében hitet tett a cionizmus mellett. Arlosoroff emlékezete a kongresszuson. Nachum Szokolov nagyszabású beszámolóban vázolta a zsidóság világhelyzetét

Weizmann Chaim nem megy el a cionista kongresszusra?

Prága, augusztus 24. A prágai cionista kongresszus kedd reggel kezdte meg érdemleges tárgyalásait, változatlan nagy érdeklődés kíséretében. A tribünök állandóan zsúfolva vannak, míg a páholyokban az angol ügyvivő mellett ott ülnek a többi kormányok megfigyelői is.

Az angliai zsidóság a kongresszuson

A hétfői esti megnyitó ülés eseményeiről rendkívül élénken foglalkozik a világsajtó. Már maga az a tény, hogy a kongresszus demonstratív módon mellőzte a német nyelvet, — mely domináló volt az eddigi cionista összejöveteleken — és Szokolov három nyelven, héberül, angolul és franciául tartotta meg hatalmas beszédét, — is fokozta az általános

érdeklődést, mely a kongresszus iránt világszerte megnyilvánult. Általános fel-tűnést keltett a kongresszus megnyitóján Neville Laski, a Jewish Board of Deputies, az angol zsidók képviselőtestülete elnökeinek nyilatkozata, aki kijelentette a cionista kongresszus plénuma előtt, hogy

az angliai zsidóság reprezentatív testülete magáévá teszi a cionizmus célkitűzéseit és feladatait

és minden erejével hozzá akar járulni Palesztina felépítéséhez. „Azért jöttem el erre a kongresszusra — mondotta Laski. — hogy zsidó szolidaritásunknak adjak kifejezést a palesztinai országépítés műveivel.”

Arlosoroff szelleme a kongresszuson

Ugyanekkor megnyitótulés keretében áldozott a kongresszus dr. Chaim Arlosoroff, a cionista Exekutive tragikus körülmények között elhunyt tagja emlékének. Az emlékbeszédet Berl Katzenelson palesztinai munkásvezér és a „Davar” című napilap főszerkesztője tartotta. Szavait mely áhitattal hallgatta a kongresszus, Emelt hangon mondotta Katzenelson, hogy

Arlosoroff szelleme hallhatatlanul el-tovább a mozgalomban és ezen a kongresszuson is jelen van.

A kongresszus tekintete önkénytelenül is egy székre koncentráldott, mely üresen állott Szokolov elnök mellett. E széket a halott cionista vezérnek tartották fenn és mindenki úgy érezte, hogy Arlosoroff szelleme lebeg a kongresszus fölött. A hátezer ember felemelkedett helyéről és egy percig néma csendben állva áldozott a halott Arlosoroff emlékének.

A németországi zsidókérdés

A kongresszus tárgyalásainak közepontjában a németországi zsidók kérdése a tömegkivándorlás és tömegkolonizáció súlyos problémája áll. Szokolov csak a kérdés politikai oldalát világította meg, míg annak gazdasági és gyakorlati részét dr. Arthur Ruppinn számára tartotta fenn. Ruppinn ugyanis röviddel ezelőtt beutazta Németországot és behatóan tanulmányozta a nagy és kisvárosok zsidó lakosságának gazdasági helyzetét. Vizsgálatainak anyagát az eredményét egy speciális albizottság fogja tárgyalás alá venni, egy nagyszabású kivándorlás és telepítés megindítása irányában. Ruppinn dr. 250 ezerre becsüli azon német zsidók számát, akik a kivándorlást illetőleg tekintetbe jönnek. Véleménye szerint százszáz Palesztinában lehetne elhelyezni, a többi számára viszont más országokban kell új egzisztenciális lehetőségeket teremteni.

Weizmann nem megy el a kongresszusra?

Általános feltűnést keltett, hogy Weizmann Chaim neve egyáltalán nem szerepelt a kongresszus szónokainak listáján. Eredetileg úgy volt, hogy ő fogja megtartani a német zsidókról szóló referátumot. Annál nagyobb megdöbbenést váltott ki az a hír, hogy

dr. Weizmann valószínűleg el sem megy a kongresszusra.

Ezt azzal indokolják a Weizmannhoz közelálló körök, hogy a Jewish Agency volt elnöke a közep-európai zsidó-kérdés konstruktív cionista megoldására vonatkozó tervét részletesen ismertette már az angol parlament Palesztina-barátainak londoni összejövetelén. Ez a válasz azonban csak fokozta a nyugtalanságot Weizmann személye körül. A közvélemény ugyanis benne látja a cionista világszervezet jövődöntő elnökét. Weizmann viszont nemcsak hogy mély hallgatásba burkolódik a kongresszus nagy kérdéseit és a jövő problémáit illetően, hanem

távol tartja magát a kongresszustól is, ami érthetően sok kombinációra és kommentárra ad alkalmat.

Brodetzki professzor politikai referátuma

Kedd reggel ült össze a kongresszus első munkagyűlése a prágai városháza tanácstermében. A plenáris ülést dr. Selig Brodetzki professzor, az exekutive politikai osztályának vezetője nagyszabású referátumával vette kezdetét.

Brodetzki professzor bevezetésében röviden vázolta Anglia Palesztina-politikájának fejlődését a legutóbbi kongresszus óta és megállapította, hogy a mandatórius hatalomnak a zsidó országépítéssel szembeni magatartásában döntő fordulat állott be az elmúlt két esztendő folyamán a javulás irányában, ugyanakkor azonban aggodalmát fejezte ki azon legújabb kormányintézkedések felett, melyek a földvásárlás és bevándorlás megnehezítésére irányulnak. Alapos kritika tárgyává tette a French-jelentést. Rosszaságát fejezte ki a palesztinai kormányban a zsidó kulturális intézmények iránt tanúsított mostoha bánásmódja felett, annak ellenére, hogy a zsidó iskola és egészségügyi intézmények állami szubvencióit felemelte a kormány.

Hangsúlyozta, hogy a palesztinai zsidó országépítés csak nagy tömegkolonizáció által jelentheti a zsidókérdés megoldásának útját és minden áldozat hiábavaló volna, ha a Zsidó Nemzeti Otthon nem lehetne menedékhely azoknak, akiknek erre szükségük van és munkaterrénuma azoknak, akik szabad elhatározásukból akarnak dolgozni az ország építésén. Palesztina a legközelebbi évtizedben száz-ezrek számára, az előjövő nemzedékeknek pedig a zsidók millióinak számára fog helyet adni. Brodetzki ezután a Legislative Council, a palesztinai törvényhozó testület és a palesztinai zsidók politikai státuszának, valamint az arabokkal való viszony kérdésével foglalkozott, majd kegyeletes szavakban emlékezett meg dr. Chaim Arlosoroffról.

A mandatórius hatalom politikája

— Egy korszak végénél állunk, mely az 1929. évi zavargásokkal vette kezdetét. A legutóbbi kongresszuson a mandatórius hatalomnak egy a Fehér könyvben és a Macdonald-levelemben lefektetett politikájával szemben kellett állást foglalunk. A tizenhetedik kongresszus alapul fogadta el a Macdonald-levelemben adott biztosítékokat egy olyan összeegyeztető politika kidolgozására, amely bázisát képezheti a mandatórius hatalom és a Jewish Agency együttműködésének. Az események igazolták a kongresszus eme határozatát. Egy új rezsim jött, előbb Mr. Thomas és Sir Robert Hamilton, majd később Sir Philip Lister és lord Plymouth alatt. Dr. Weizmann kemény harca az 1930. évi súlyos napokban kedvezőbb helyzetet teremtett munkánk számára úgy Londonban, mint Jeruzsálemben. A javulás folyamatát azonban némi változások kísérték. A földvásárlás, a bevándorlás és más ter-

A nagy tubus

ára

LEI

22.-

NIVEA fogpaszta

Tehát: csekély kiadás ellenében a legnagyobb előnyök. Minősége — Nivea! Gyártásnál a legjobb nyersanyagok — használataiban a legnagyobb hatás.

Enyhe, könnyen habzik, íze csodálatosan kellemes, használata gazdaságos. Ez az a fogpaszta, amelyre Önnek szüksége van!

Beiersdorf & Co. S. A. R. Braşov

mészeti Palesztina-kérdések komoly nehézségekben ütköznek. A kongresszus olyan kormányhatározatok és javaslatok árnyékában tanácskozik, melyek mély aggodalmat ébresztenek.

A French-jelentés

Ezután a French jelentés bírálatára tért át Brodetzki. Kifejtette, hogy közvetlenül a legutóbbi kongresszus előtt kísérlet történt abban az irányban, hogy minden föld-tranzakciót törvényes „kontroll” alá vessenek. Ezt a veszedelmet, legalább is ideiglenesen, elhárította az angliai kormányváltozás. Időközben azonban French országfejlesztési igazgató vizsgálatot folytatott Palesztinában és ama határozott ígért ellenére, hogy mielőtt a főbiztos megtenné észrevételeit a Jewish Agency és az arab exekutive javaslatai alapján és mielőtt a gyarmati ügyi miniszter döntene a jelentés fölött — július 14-én az angol alsóházban nyilvánosságra hozták azt, anélkül, hogy annak állításait és javaslatait megcáfolhatták volna azok a hivatott egyének, akik négy évtized hosszú tapasztalatainak tekintélyével szólhatnak hozzá a jelentés tartalmához. A gyarmatiügyi miniszter nyilatkozatában csak a kilakoltatott arabok új kölesönél való letelepítésének kérdésével foglalkozott. A French jelentés alapján a kormány tevékenysége a földvédelemre, a kilakoltatott araboknak 250 ezer font költséggel való újraletelapítására és a bérleti védő törvénykezés kiterjesztésére kell, hogy szorítkozzék. A kormány saját statisztikai mutatók ki legjobban mily abszurd az az állítás,

mintha a zsidó telepítés földjeikről üzött volna el arabokat, aminek állítása évek óta a zsidó-ellenes agitáció alapját képezi. A palesztinai zsidó telepek százainak, kik legalább olyan súlyos feltételek között dolgoznak, mint a fellahok, éppen olyan szükségük van a kormány segítő kezére, mint az ország más polgárainak. Reméljük, hogy a földkérdésben a kormány fel fogja adni a multban alkalmazott politikáját, mely szerint a kormány míg a zsidóknak maguknak kell gondoskodniuk magukról. A kormány nem honorálta a paritás követelményét sem a zsidók és az arabok között, a kormány mezőgazdasági munkálatainál. A lakosság egy részének különös figyelembe vétele a mezőgazdasági fejlődésnél súlyos igazságtalanságot jelent a zsidó adófizetőkkel szemben. Követeljük a kormánytól, hogy az előirányzott kölcsönből fennmaradó egymillió 750 ezer font hováfordításánál vegye tekintetbe a zsidó lakosság adóteljesítményét és mandátum primer feladatait a zsidó nemzeti otthon felépítése irányában. Brodetzki ezután a szabad földforgalom korlátozására vonatkozó új kormányjavaslatokat bírálta és kijelentette, hogy az ilyen korlátozások teljes mértékben indokolatlanok. Rámutat arra, hogy az arabok csak hasznot húztak a zsidó kolonizációból.

Referátumának további során Brodetzki professzor a bevándorlás kérdésével foglalkozott, majd Palesztina és a cionizmus jövőbeni lehetőségeit vázolta. Referátumának második részét lapunk holnap számában közöljük.

Szokolov a zsidóság világhelyzetéről

Prága, augusztus 24. A kongresszus kedd délelőtti ülése rendkívül rövid volt és kizárólag Brodetzki professzor referátumára szorítkozott, miután még mindig nem sikerült megegyezésre hozni a szemben álló pártokat a kongresszus elnökségének kérdésében.

Szerda délelőtti tartotta meg második nagy plenáris ülést a kongresszus, melynek legjelentősebb eseménye Nachum Szokolov, a cionista világszervezet elnöke nagyszabású beszámolója volt a zsidó nép világhelyzetéről. Szokolov többek között a következőket mondotta:

A németországi antiszemitizmus ellen

— Szükséges lesz, hogy a német zsidóságnak jelentős része a kormány és a Népszövetség támogatásával rendezett kivándorlás útján más országokban, elsősorban Palesztinában menjen. Az ilyen nyílt kivonulást még mindig többre kell becsülni a lassu, de biztos elnyomóróadásnál.

Szokolov ezután tiltakozott az ellen, hogy csekélyebb értékűnek és alacsonyabb rendűnek minősítsék a zsidó fajt és a zsidó becsületet.

— A kongresszus nem kívánja bírálni — mondotta Szokolov — annak a Németországnak belső fejlődését, melyre oly sok szenvedést hozott a világháború. Mégis vissza kell utasítani azt a féktelen antiszemitizmust, amely még a rituális gyilkosság meséjének felújításától sem riad vissza.

— Kitalálták azt a legendát, hogy a német zsidók ellenségei a német népek. A német zsidó hazafias gondolkodása és hazájához való hűsége annyira kétségtelen, hogy nincsen rászorulva a bizonyítgatásra. Mint a Biblia és a tízparancsok látja népe, a zsidóság felette áll a zsidó faj alacsonyabbrendűségéről szóló hamis tannak.

— Az emberi méltóság nevében, amelyet éppen német gondolkodók és bölcselek hirdettek, mi zsidók is egyenlő megbecsülést és teljes egyenjogúságot követelünk. Ennek kijelentése azonban, hogy zsidó vallású német állampolgárok vagyunk, ebből a szempontból még nem elég.

A hazugságok ellen

— A zsidó nép tiltakozik az ellen, hogy hamis írással visszaélve, a legfantasztikusabb dolgokat írják a terhére. Csak

téveszmének lehet bizonyítani azokat az elméleteket, amelyek a zsidók világhelyzetéről terveiről szólnak.

A kelet-európai zsidó sors

Ezután az oroszországi és a lengyelországi zsidóság helyzetéről szólott Szokolov.

— Az oroszországi zsidóság holtpontra jutott. A cionisták nagy része szibériai fogházakban sanyaló borzalmas nélkülözések közepe. Ezeket okvetlenül ki kell szabadítani. A zsidóság és a szovjetkormány között egyetlen érintkezési pont van csupán: a zsidó földműves kolóniák terén. Ehhez a kísérlethez a cionizmus teljes sikert kíván, mint ahogy sikert kíván minden olyan törekvésnek, mely a zsidóság bármely részének produktivizálását célozza.

— Lengyelországban nagyot fordult az idő kereké, — mondotta Szokolov. — Sok szerencsétlen zsidó számára talizmánná lett a lengyel utlevél. Lengyelországban e pillanatban a helyzet viszonylag kedvezőbb. A lengyel kormány ellene van a pogromoknak és a békes fejlődés híve. Nekünk azonban gyökeres megoldást kell keresnünk a zsidó tömegek égető létkérdésére.

Az Uj Kelet könyvjegyzéke

Körmendi: Ind. 718	32 L
Szenderkényi Anna: Felszabadultak	82 L
Emil Ludwig: Mussolini	57 L
II. Miklós cár bizalmas levele: Szerelmem és tragédiám	56 L
Heltai: Életke	67 L
Károly Sándor: Az 500.ik emelet	40 L
B. Russel: Kína	90 L
Kassák Lajos: Angyal föld	65 L
Járnó József: Börtön	40 L
Komor András: Fischmann S. utóda	48 L
Wells: A láthatatlan ember	32 L
Julien Green: Adrienne	44 L
Móricz Zsigmond: Forró mezők	44 L
Sinclair Lewis: Wren urunk	44 L
Sherwood Anderson: Tar	44 L
Katajev: A sikkasztók	44 L
Krudy Gyula: Boldogult urfikoromban	44 L
Szibnyai Zoltán: Aranykarika	44 L
Bojer: A nagy éhség	44 L
Bibó Lajos: Kétkeltű szerelem	44 L

„Fehér rabszolgák“ titokzatos utja Londontól Buenos Airesig

A Scotland Yard leleplezte az Angliában dolgozó délamerikai
leánykereskedők üzlemtitkait

London, augusztus 24. Néhány hónap óta éleshangú diplomáciai jegyzékváltás folyik London és Buenos Aires között. Rettenetű adatok kerültek ugyanis az angol kormány kezébe arról a leánykereskedelmi szervezetről, amely a nagy angol ipari kerületekben valóságos központot rendezett be és százezrekre szállítja a szerencsétlen „fehér rabszolgákat“ Argentína rosszhírű házaiba.

A lavinát néhány hónappal ezelőtt Edward Lascelles Fleming, az angol alsóház tagja indította meg egy interpellációjával, amelyben a szörnyű adatok egész tömegét becsátotta az angol kormány rendelkezésére. Mr. Fleming, a withingtoni kerületet képviseli az alsóházban. Választóinak nagyrésze a lancashirei textilgyárak munkásainak és munkásnőinek köréből kerülnek ki. A lancashirei lányok egész Angliában híresek szépségükről és ezekre vetette ki hálóját az utóbbi időben a nemzetközi leánykereskedelmi szervezet.

Művésznők kerestetnek

A Fleming-féle interpelláció nyomán indult meg a Scotland Yard nyomozása. Legelső sorban azt akarták kideríteni, mi képpen lehetséges, hogy a leánykereskedők kiesempeszhetik áldozataikat Angliából ugyanakkor, amikor a határvizsgálat rendkívül szigorú?

A választ erre a reptélre a Scotland Yard egyes vidéki lapok hírdetési rovataiban találta meg. Rendszeres időközökben a következő szövegű apróhirdetés jelent meg olyan újságokban, amelyeket textilgyári munkások olvastak:

„Allást keresők! Szép és fiatal lányok, akiknek szinpadai ambícióik vannak, kerestetnek. Gyakorlat nem szükséges, a tehetségeket kiképeztetjük.

Az ilyen hirdésekre mindig akad jelentkező. Lancashire textilgyári munkásnői, akik fiatal életüket egyhangú és nem is nagyon jól fizetett munkával töltik, ábrándosan olvasták a csábító hirdetést és sok akadt közöttük, aki a hirdetésben megadott címre válaszolt. A levélre azt a választ kapták a jelentkezők, hogy keressék fel személyesen a hirdető londoni irodáját.

Ez a londoni iroda kívülről úgy festett, mint a többi tisztességes színházi ügynökség. Legfeljebb ott volt a különbség, hogy egy rendes színházi ügynökség nem fogadja kitérő örömmel a névtelen jelentkezőt és megmagyarázza neki, hogy a művészi pályán nem lehet különös tehetség és hosszú gyakorlat nélkül érvényesülni. Ezzel szemben az ügynökség menedzsere rendkívül előzékenyen fogadta a tapasztalatlan lányokat, próbát énekeltek velük, el volt ragadtatva a hangjukról és közölte velük, hogy nagyszerű karrier előtt állanak. Viszont azt sem titkolhatta el, hogy a jelentkező ifjú hölgynek némi tréningre van szüksége. Hajlandó-e néhány hétig keményen dolgozni?

Párizsba — hamis utlevéllel!

A boldog jelentkező természetesen hajlandó, csak egy baj van: a kiképzésért nem tud fizetni. A menedzser azonban hajlandó előlegezni a kiképzéssel járó költségeket. Természetesen ezeket az összegeket a gázsijából később vissza kell fizetnie. A művésznőjelölt boldogan rááll az alkura, mire a menedzser közli vele, hogy egy híres párizsi színiiskolában éppen most üresedett meg néhány hely. Utlevélről majd gondoskodik az iroda.

Indulás előtt minden lány szerződést kap. A szerződés annyira előnyös, hogy a művésznőjelöltek megszáditják. Mi rosszra sem gondolnak, amikor a hajóra ülnek és az sem tűnik fel nekik, hogy III. osztályon szállítják őket. Hiszen ott van velük a kísérőjük, aki előadást tart nekik arról, hogy milyen gonoszak a férfiak, mennyire kell vigyázni egy fiatal lány művésznőnek az erkölcesre és óva inti őket attól, hogy bárkivel is szóbaálljanak — a hajón...

Párizs után Marseille, azután Buenos Aires következnek. A lányokat nyomban koscsikra rakják és elviszik „egy penzióba“. Ettől a pillanattól fogva a szerencsétlenek el vannak veszve. Nincs többé mód a menekülésre. Az ilyen „penziót“ úgy építették, hogy a szökés reményét is elveszik attól, aki egyszer átlépi a küszö-

bét. Hetekig maradnak itt elzárva a boldogtalan teremtek egészen addig, amíg lelkileg meg nem törtnek és meg nem adják magukat a sorsuknak. A tapasztalat azt mutatja, hogy négy vagy hat heti fogság után elkövetkezik az a pillanat, amikor az első látogatókat bebocsáthatják a frissen érkezett rabszolgához. Még néhány heti „tréning“ és az áldozat most már akár ki is mehet az uccára. Nem kell tartani többé attól, hogy a konzulátushoz szalad segítségért. Ha egyéb nem: a szégyen visszatartja.

Hat vagy nyolc hónapig marad az ujonnan érkezett áldozat az első állomáson. Azután megy lejjebb. Más városokba, míg testileg és lelkileg roncs lesz belőle. Ha akar, mehet már vissza Angliába.

40.000 lej fejenként

A Scotland Yard nyomozása megállapította, hogy a buenosairesi leánykereskedők minden új jövevényért 300—400.000 lejt fizettek román pénzre átszámítva. Ezzel szemben a jövedelmük óriási. A nemzetközi szervezet vezetői egymilliót is megkeresnek havonként.

Néhány évvel ezelőtt a lengyel kormány egész vagyont költött el arra, hogy az egyik Lengyelországban dolgozó leánykereskedő organizációt leleplezze. Ez a szervezet is Buenos Airesbe szállította a nőket. A lengyel kormány minden bizonyíték a kezében volt, azonban semmi egyebet nem sikerült elérnie, mint azt, hogy az argentinai hatóságok vád alá helyeztek — 400 embert. Ezek közül azonban egyetlen egyet sem ítélték el.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Pénteken este fél 9-kor: Bródy Tamás, Boskovits Sándor és Rónai Antal 3 zongorás Jazzhangversenye teljesen új műsorral. (Helyárak: 30, 20 és 10 lej, minden pót díjjal együtt.)

Szombaton este fél 9-kor: A kék lámpás. (Operettjüdonság először!) A budapesti Király Színház óriási sikere, 100-szor adott ragyogó operettje. Világsláger. Helyárak: 30, 20 és 10 lej, minden mellékdíjjal együtt.

Vasárnap d. e. 11-kor: Gül baba. (Operettelőadás. Helyárak: 20, 15, 10 lej.)

Vasárnap d. u. fél 6-kor: A kék lámpás. (Operettjüdonság 2-odszor.)

Vasárnap este fél 9-kor: Kadétszeralem. (Az idei évad úragadóan kedves, bombasikerű újdonsága. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.)

Hétfőn este fél 9-kor: A kék lámpás. (Operettjüdonság 3-adszor.)

1756

angol, francia, dán, holland, amerikai, német, olasz, osztrák, japán, svéd, orosz stb. pályázó közül az egyetlen magyar: Körmendy Ferenc nyerte meg a három legnagyobb angol és amerikai könyvkiadó cég által 1932-ben kiírt nemzetközi regény pályázat 1000 angol fontos (650.000 lej) első díját

A budapesti kaland

című nagy regényével. „A budapesti kaland“-ot eddig Románia olvasóközönségének nagyrésze nem vásárolta meg, mert 180 lebbe került. Május 25-én jelent meg az új olcsó kiadás. Az 500 oldalas könyv jó kiállításban, kemény fedőlappal csak

44 lej

lesz. Miatán a könyv csak korlátozott példányszámban jelent meg, tanácsos, ha olvasóink és előfizetőink előjegyzetik a könyvet az Uj Kelet kiadóhivatalában Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (Brassaj u.) 10, Vidékiek a portóval együtt 54 lejt küldjenek be címünkre s a könyvet bérmentve azonnal elküldjük.

Felhívjuk a kereskedők és fogyasztók figyelmét arra,

hogy őrizkedjenek összetéveszteni a Haifából importált kitűnő „SHEMEN-MENORAH“-szappant más gyártmányú utánzattal, amely a „KASHER“ felírást is utánozza.

A valódi SHEMEN-szappan felülmúlhatatlan minőségét lehetetlen utánozni, minthogy e szappan a haifai SHEMEN-gyár speciális receptje szerint kizárólag növényi olajokból készül.

A fogyasztók ügyeljenek a vásárlásnál és kérjenek kizárólag „SHEMEN-MENORAH“-szappant, amelynek Romániában is bejegyzett védjegye a következő:

Kérjük a fogyasztókat, hogy közöljék velünk ama kereskedő nevét, aki ha „SHEMEN-MENORAH“-szappant kérnek, utánzatot akar helyette kiszolgáltatni, hogy tisztességtelen verseny miatt ellene az eljárás megindítható.

Ageco R.T.

A haifai SHEMEN-szappan vezérképvislete

Az angol kormány azonban most szigorúbban veszi a dolgot. Legutóbbi jegyzékében azt követelte, hogy a bevándorlási bizottságban, amely az Európából érkező hajókat fogadja, helyet foglalhasson az angol konzulátus egyik tisztviselője is. Egyelőre ezt a követelést visszautasította az argentin kormány.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Pénteken 3, 5, 7 és 9-kor:
Fehér Isten. Izgalmas film. Eredeti felvételek az Északi Jeges tengerből. Főszerepekben: Paul Richter, Mona Martensen, Rudolf Klein Rogge.

ROYALMOZGÓ MŰSORA

Ma, pénteken 3, 5, 7 és 9 órakor:
Kadétkisasszony. Fősz.: Dolly Haas, Gustav Fröhlich, Halmay Tibor. Bolváry rendezés, Stolz zene. Olcsó nyári helyárak: 15 (balkon) és 20 lej (földszint.)

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Előadások szeptember 1-ig szünetelnek.

AZ OPERA MŰSORA

Péntektől: Schönbrunni álmom. Főszerepekben: Eggerth Márta, Hermann Thimig, Verebes Ernő, Hans Junkermann.

Hétfőn: Madonna. Fősz.: Liane Haid, Fritz Schultz.

Szederkényi Anna: Felszabadultak. A kitűnő író a ma asszonyának és vergődő korunknak legizibb problémáit tárgyalja regényében. Ára csak 82 lej. Kapustó az Uj Kelet könyvosztályában.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírt hirdetések 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak egy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Fiatal házaspár keres butorozott szobát kóser ellátással. Cím: Str. Jasilor 2. tőzsdébe kéri.

Benősülne 35 év körüli izraelita vallású, akadémiái képzettséggel és széleskörű kereskedelmi ismeretekkel rendelkező volt gyáriparos. Ajánlatokat „Ideális házasság“ jelleg alatt az Uj Kelet továbbít.

Iskolás urileányt teljes ellátással, zongorahasználattal felvesz Weiszné, Piata Mihail Viteazul 23.

Ort. családnál két iskolás gyermek teljes ellátást kaphat, zongora- és fürdőszobahasználattal. Malom ucca 16., emelet, utolsó ajtó.

Suche Mittelschule absolviertes Jüdisches Frauelein als Pedagogin. Offerte sind zu richten: Internatul fetelor creiste Arad, Str. Popa J. Russu 3.

Házvezetőnek keresek dolgozó, otthon kereső zsidó nőt egy szerény családhoz. Str. Traian 14., I. 6. Hirsch.

Kezdőknek és haladóknak ad német órákat fiatal urileány, képzett nyelvész, aki egyben elemi iskolai tanulók korrepetálásában is nagy jártassággal bír, kitűnő eredményeket mutathat fel. Megkereséseket „Modern módszer“ jellegre a kiadóba kér.

A legizibesebb és legváltozatosabb vegetárius koszt a Schwartz Ignácné vezetése alatt álló „Familia“ kóser vegetárius étteremben kapható. Unió ucca 10., háttul az udvarban. Egy menü (leves, főzelék, tészta) 25 lej. Abonoma ebéd-vacsora 900 lej, csak ebéd 600 lej.

Kelengyek készítése, függöny és ágyterítő összeállítás, csipkebevarrás, párnák montírozás, előrajzolás a legújabb minták szerint legszebben és legolcsóbban Fisch Böske kézimunkaszalonjában Str. Baritiu 16.

Makulaturát veszek. Cím a kiadóban.

Tisztviselőnő uriaszonynál lakást és teljes ellátást kaphat fürdőszoba használatlal mérsékelt áron. Özv. Jámorné Erzsébet ut 8.. Ugyanott egy könyvszekrény és íróasztal eladó.

HIREK

Ma, csütörtökön a Royal Mozgóban: Kadekissasszony

Dolly Haas, Gustav Fröhlich, Halmai Tibor, Bolváry rendezés, Stolz zene. Olcsó helyárak 15 (balkon) és 20 lej (földszint)

A bolgár közoktatásiügyi minisztérium központi irodájából eltávolítják a női munkaeöröket. Szófiából jelentik: Október elejétől kezdődően a bolgár közoktatásiügyi minisztérium központi irodájából más beosztásba helyezik át a női munkaeöröket. A miniszter intézkedését azzal magyarázza, hogy helyre akarja állítani a központi minisztériumban a fegyelmet.

Munkanélküliek esonakkatasztrófiája a Dráván. Bécsből jelentik: Két wien-neustadti munkanélküli a Dráván Villachnál esonakkirándulásra indult. A esonak nekütközött egyik hid pillérének s felborult. Az egyik munkanélküli, Johann Schöntaler életét veszítette, társának nagy nehézségek között sikerült partot érnie.

METALLUX

mindent tisztít

Hatalmas erejű szeszrobbanás. Párizsból jelentik: Bordeauxban egy teherautó, amelyen 170 hektoliter alkohol volt, az egyik garázsban felrobbant. A soffőr szörnyethalt, kísérőjének balkarját vállból letépte a robbanás. A garázsépület csaknem teljesen rombadólt s a szemben fekvő ház tetete leszakadt. Minthogy a villamosáramvezeték is elszakadt, az egyik szomszédos házban rövidzárlat következtében tűz keletkezett. A tüzet ugyan hamarosan sikerült eloltani, de a városnegyed egész nap elektromosáram nélkül maradt.

Véres feltékenységi dráma Bacăuban. Bacăuból jelentik: Megrendítő családi dráma foglalkoztatja tegnap óta Bacău lakosságát. A dráma középpontjában, egy bacăubi elköltözött hivatalnok család áll, George Merangoci a bacăui Hitelbank cégjegyzője agyonlőtte feleségét. A Merangoci házaspár egész Bacăuban közismert jó házasságot élt. George Merangoci 7 esztendővel ezelőtt szerelmi házasságot kötött. Házasságukból két gyermek született. Rendezett anyagi viszonyok között, boldogan éltek a Costache utcában lévő elegánsan berendezett lakásukban. Augusztus elején George Merangoci orvosa tanácsára Techirghiolba utazott. Merangoci távollétében, felesége ismeretséget kötött a helyi tartalékos tisztiskola Bors nevű szanitéz tőzrősmesterével. Az ismeretségből csakhamar intim barátság fejlődött. A nap legnagyobb részét Bors szanitéz tőzrősmester társaságában töltötte. Egy jóakaró barát levelben értesítette a férjet, neje hűtlenségéről. Merangoci az első vonattal Bacăuba utazott, hogy meggyőződjék a levél igazságáról. Tegnap délután érkezett haza. Az állomásról rögtön a lakására hajtott, melyet legnagyobb meglepetésére zárva talált. Hosszas csemetésére két kislánya jött az ajtóhoz. Elmondták, hogy anyjuk bezárta őket és a városba ment. Azonnal a szanitéz tőzrősmester lakására hajtott. Feleségét, aki nem számított férje hazajövetelére in flagranti találta Borsán. Merangoci arcul ütötte feleségét, majd együtt távoztak el. Lakásukba érve feleségére vonta nejét, majd anélkül, hogy a választ meghallgatta volna, előrántotta revolverét és feleségére lőtt. A golyó az asszony fejébe fúródott. Az asszony egy hang nélkül összeesett. Súlyos állapotban szállították a „Pavel és Ana Cristea” kórházba. A mai nap folyamán operációt hajtanak végre rajta, hogy a golyót eltávolítsák a fejéből. Felgyógyulásához kevés remény fűződik. A tett elkövetése után, Merangoci önként jelentkezett az ügyészségen. Az ügyészség Merangocit letartóztatta.

A Palesztina Hivatal ezúton közli az érdekelte felekkel, hogy kizárólag délelőtt 12 és fél 1 között van a felek fogadásának ideje és délután nem állhat a hivatal az érdeklődők rendelkezésére.

Ujra felvették a vasúti forgalmat a Rovereto és Riva között alamosított vasúti pályán. Rómából jelentik: Rovereto és Riva között a hatalmas zivatarban és jégveréses felhőszakadásban alamosított pályán beszüntetett vasúti forgalmat újra felvették. Utászcsapatok két nap alatt szükségidat építettek a Ponale folyó fölé, melynek hidját is el sodorta a rohanó vízár. A volt viharzóna területen helyreállították a távíró- és telefonösszeköttetéseket is.

Csendőrségi hírek. Gyaluba egy hid őrzésére küldték ki George Fit káplárt és Leint Jon közkatonát. Az utóbbi időben panaszt tettek a környékbeli gazdák, hogy fiatal gyümölcsfákat kilopják a földből. Kiderült, hogy a lopást a két hidat őrző katona követte el. A gyalui csendőrség feljelentést tett ellenük az ezredparancsnokságnál. — Lázár Aronné Kolozson nyaraló uriaszony feljelentést tett az ottani csendőrségen, hogy értékes gyűrűje eltűnt szállodai szobájából.

Borzalmas erejű szökőár pusztított a Bermudákon. Londonból jelentik: A Bermudákon borzalmas erejű szökőár pusztított. Sok hajót az áradat partra vetett s összedől hazak jelzik a szökőár utját. A szigetekkel csak rádióösszeköttetés tartható fenn. Nem tudni, hány halálos áldozata van a pusztító szökőárnak.

Kereskedelmi tanfolyam kezdődik nők és férfiak részére. Felvilágosítást ad és részletes tájékoztatót küld a vezetőség: Cluj, Piata Cuza Voda 5. (Iparkamara új palotája) I. emelet, 9. ajtó. Beiratkozás d. e. 9—1. és d. u. 5—7 között.

A biztos módszer. A „100 újságcikk alapján románul” c. újságváltszáva megtanul románul. 150 lejtért kapható Lepagenál Kvár. Postán utánvétellel vagy beküldve franco. Kérjen nyelvkönyv- és szótárjegyzéket.

Mikor a menyecske bosszút áll az anyósán. Zsibórol jelentik: Szabó Gáborné nagymonói lakos, aki már régóta rossz viszonyban volt anyósával, öz. Szabó Lászlóval, aki együtt lakott menyével. A napokban a menyecske férjének valami sürgős ügyben el kellett utazni a szomszédos községbe és a menyecske addig kihasználta az alkalmat, hogy bosszút álljon az anyósán. Este azzal ment el hazáról, hogy a szomszédos megy. Már késő este volt, mikor hazajött a szomszédból, a ház körül ólálkodott, hogy anyósa alszik már. Mikor észrevette, hogy anyósa elaludt, akkor beosont a házba, tüzet rakott és egy vasat tett a tűzbe. Amikor a vas már tüzes volt, kivette a kályhából, odament az anyósához és a tüzes vassal a lába talpát összeégette. Az öregasszonyt kórházba szállították. A bosszúálló menyecskét a csendőrség letartóztatta.

Baleset munkaközben. Zsibórol jelentik: Tótszállás községben Téglás Joan 34 éves napszámos munkaközben megcsuszott és belezuhant a cseplőgőz dobjába, amely jobblátát összeroncoltta. Súlyos sérülésével a vármegyei kórházba szállították.

Szeptember 18-ra halasztották a kolozsvári kisposta betörőjének tárgyalását. Ma tárgyalta a törvényszék első szekcióját a 22 rendbeli betöréses lopással vádolt Nagy Sándor 26 éves droguista bűnügyét. A vádat dr. Láni ügyész képviselte a védelmet dr. Giurgiu János látta el. Emlékeztet az a vakmerő betörés, melyet a tél folyamán követte el fényes nappal a Jókai u. 3. szám alatti kisposta helyiségében. A déli órákban, míg a postai tisztviselő távol voltak, betörték a postának az udvarra nyíló ajtaját. A visszatérő hivatalnokok meglepetten látták, hogy az udvarra vezető ajtó nyitva van. A betörő magával vitte a kassza 32.000 lej tartalmát. Március folyamán betörték dr. Socol ügyvéd lakására és 25.000 lej készpénzt vittek el. A nyomozás során kiderült, hogy mindkét betörést Nagy Sándor 26 éves droguista követte el. A ellopott pénzt, saját bevallása szerint, szeretőjére költötte. A tárgyalást tanuk hiányában szeptember 18-ra halasztották.

Irak okrmánya jelentést küldött a Népszövetséghez az asszír-keresztény törzsek zavargásairól. Genfből jelentik: Irak kormánya jelentést küldött be a Népszövetség főtitkári hivatalához az asszír-keresztény törzsek zavargásainak előzményeiről s a lázadás lefolyásáról.

Musanoff bolgár miniszterelnök Athénbe készül. Szófiából jelentik: Musanoff bolgár miniszterelnök Athénbe készül, hogy tárgyalásokat folytasson görög kormányférfiakkal.

A nicaraguai kormány olasz repülő gépgyárakban rendelt utasszállító repülőgépeket. Rómából jelentik: Az olasz hidrolánflotta óceánrepülő útjának következményeként a nicaraguai kormány szerződést kötött egyik olasz repülőgépgyárral légi utastaforgalom céljaira szolgáló repülőgépek szállítására.

Terjed a francia belvízi hajózási sztrájk. Párizsból jelentik: A francia belvízi hajózási sztrájk továbbterjed. A sztrájkolók küldöttet menesztettek a munkaügyi minisztériumhoz, hogy előadják kívánságaikat.

Augusztus 28-án folytatják a tárgyalásokat a danzigi kikötő használatá ügyében. Danzigból jelentik: A danzigi kikötő használatá ügyében a tárgyalásokat augusztus 28-án fogják folytatni Lengyelország és Danzig delegátusai.

Két-két évi börtönt kaptak a pálinka tolvajok. Ma került a kolozsvári törvényszék első szekciójá elé Matei Josif és Pasca Theodor rovoitmultu egyének bűnyüggé. A vád háromszori betöréses lopás. A tavasz folyamán betörték az egyik torjai uti vendéglőbe. Nagymennyiségű italt vittek el, amit 400 lejtért értékesítettek. Ugyancsak betörték egy az állomás közelében levő fűszerüzlebe és egy hentesüzlebe. Az ellopott árut 520 lejtért eladták. Fejenként 2 évi súlyos börtönre ítélték őket.

Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott élelmiszerek idéznek elő, a természetes „Ferenc József” keserűvíz azonnali használata fontos segédeszköz képez.

Kis hírek Hitler Németországból. Berlinből jelentik: A thüringiai kormány betiltotta egy üveg Hitler-szobor forgalombahozatalát. A kis üveg mellszobrok Hitler barna rohamosztagos egyenruhában ábrázolja. Hitler fején egy nyílás van, melyen keresztül bonbonokkal lehet megöltetni a szobrot. A kormány úgy találja, hogy ez a műalkotás izléstelen és ezért nem engedik forgalomba hozni. Betiltottak ezenkívül egy gumilabda ujdonságot, amelyre Hitler arevonásai vannak festve, továbbá több horogkereszttel díszített cukorkát és gyufadoboz gyártmányt. Most hangzott el az első ítélet a rohamosztagos kilengők ügyében. A darmstadti büntetőtörvényszék ítélezte hat rohamosztagos fölött, akik egy éjszaka egy zsidó asszonyt kiráncigáltak az ágyából és pénzt zsaroltak tőle. A vádlottak ezenkívül több betörést is elkövettek, úgyhogy ki is zárták őket a rohamosztagosok köréből. A bíróság a fővádlottat kétévi és kéthónapi fogházra, a többieket kisebb szabadágvesztésre ítélte. Az északi városnegyedekben hat óras razzia volt kommunista agitátorok után. Nagymennyiségű felforgató irányszatu propagandaíratot sikerült lefoglalni. Tizenöt letartóztatás történt. Az őrizetbe vetteket az oranienburgi koncentrációs táborba szállították be.

Hannoverbe szeptember 8—10. napjaira tervezett Stahlhelm-gyűlés és nagy felvonulás megtartását elhalasztották. A bajor belügyminiszter a „Fraenkisches Volksblatt” három napra betiltotta. A szászországi Chemnitzben kommunisták újabb szervezkedési kísérletét leplezték le. Őt vezető került letartóztatásba. A jugoszláv kiráivi pár Münchenbe érkezett. A Memel vidéken a litván kormányzat rendeletet adott ki, amellyel hatályon kívül helyezze az evangélikus egyházzal kötött egyezményt, s kötelezte az egyházat arra, hogy mindennemű egyházi kapcsolatát Németországgal szakítsa meg.

NAPRÓL NAPRA

Cochet Párizsban szerződést kötött Tildennel, amelynek értelmében a párizsi Roland Garros stadionban Egyesült Államok — Franciaország professzionista tenisz mérkőzést rendeznek. A meccs négy hét múlva lesz. Ezzel vége szakadt a francia teniszező amatőr szereplésének.

Az angol rádió kísérletképen képtáv íróval is előfzetőj számára távoli ökölvívomeccset közvetített. A kép nagysága egyelőre csak 35x20 cm. volt, tehát a boxolók erősen kicsinyített alakban jelentek meg a néző szemelőtt. Ugyanakkor hallani lehetett a mérkőzés kísérőhangjait s az ökölvívók egymásra mért ütéseit. Az volt az impreszió, hogy törpék hatalmas puffanó ütésekkel váltanak egymással. A közvetítés egyébként jól sikerültnek mondható.

Adam, a holland válogatott európai hírű szélsőcsatára Holland-Indiába költözik s nem állhat többé a holland válogatott futballesapat rendelkezésére.

Uj Nagy Kató film készül Berlinben a Menekültek címmel. A híres magyar sztár francia és német verzióban játszotta el filmszerepét. A francia verzióban Pierre Blanchard, a németben Hans Albers a partnere.

Marlene Dietrich néhány nap óta Salzburgban tartózkodik. A filmsztár rövidesen el fog utazni, vissza Hollywoodba, hogy megkezdhesse legközelebbi filmjének, a Katalin cárnőnek felvételeit.

Az uruguayi footbalszövetség intézkedéseket fogantatott az egyre sürűbbé váló játékosvándorlás megakadályozására, amely már észrevehetően gyengíti a labdarugósport szintjét. Különösen sokan helyezkedtek el az uruguayi footballisták közül Argentína csapataiban. Most a szövetség próbálta, hogy senkinek sem ad külföldre szóló játékgengedélyt és az engedély nélkül távozókat öt évre megfosztja játék jogától.

Szó van arról, hogy a Wagner-operákat Németországban ismét tantemkötelekké fogják nyilvánítani. Ezt abban a formában fogják megoldani, hogy a szín házaknak bizonyos meghatározott összegű adóleróvást kell majd fizetniük Bayreuth javára.

Az egykor népszerű Tom Mix amerikai filmszínész hosszabb ideje nem szerepelt a filmen. Tom Mix most turnén van amerikai városokban és felolvasásokat tart.

Billier Irén Hollywoodban filmszínésznő lett. Első filmjében anyaszerepet fog játszani.

Légi manőver Leningrad felett. Londonból jelentik: Leningrad felett tegnap légi manővert tartottak.

Elloptak egy párizsi lépcsőházat. Párizsból jelentik: Kellemetlen meglepetés érte tegnap a Route d'Orleans 57. számú négyemeletes ház lakóit. El akartak távozni hazulról, de nem mehettek le, mert eltűnt a lépcső. Ennek a háznak mint annyi sok más párizsi épületnek falépcsőzete volt. A lakók, akik megszokott tempóban haladtak lakásukból a lépcsőház felé, majdnem beleestek a mély ségbe. A lépcsőt ismeretlen tettesek ellopták. Nagyon ügyesen dolgozhattak az éjszaka folyamán, mert a lakók nem ébredtek fel. A ház lakói szorult helyzetükben a rendőrségre telefonáltak. A rendőrök a tüzoltóságot értesítették. Kivonult egy hatalmas tüzoltókoesi, melynek létráját a ház falához támasztották. A lakók az ablakon át tüzoltórétrán távoztak a házból. Senki sem sejtje, hogy ki lophatta el a lépcsőt.

MERA et COMP. AUTOBUSZAI

1933 augusztus 22-től ismét közlekednek KOLOZSVAR — BESZTERCE között.

Indul Kolozsvárról: 6 és 16 órákor
Erkezik Désre: 8 és 16 órákor
Erkezik Besztercére: 10 és 20 órákor

Indul Besztercéről: 5.30 és 14 órákor
Erkezik Désre: 7.30 és 14 órákor
Erkezik Kolozsvárra: 9.30 és 18 órákor

Kényelmes és gyors utazás. — Uj kocsikkal. — Vitéldij: Kolozsvár—Beszterce menet 130 lej, menettérti 240 lej. Indulás Kolozsvárról a főposta melletti autobusz-állomástól.

...SZTUS 25.
...SHE-
...KAS-
...hehetetlen
...receptje
...kizárólag
...bejegyzett
...névét,
...helyét
...ás: meg
...viselete
...2 lej, vasta-
...apró hirdé-
...30 százalé-
...díja előre
...ak ugy tovább-
...lékelve van.
...rozott szobát
...r. Jasilor 2.
...elita vallásu,
...és széleskörű
...ndelkező volt
...ideális házass-
...et továbbít.
...látással, zon-
...eiszné, Piata
...gyermek tel-
...ra- és fűrdő-
...ca 16., eme-
...wieras Jü-
...gin, Offerte
...fételor cv-
...su 3.
...blgos, othont
...y családhoz.
...ad német
...ett nyelvtes-
...colai tanuló-
...jártassággal
...utathat fel-
...módszer“ jel-
...ozatosabb ve-
...znacné veze-
...er vegetárius
...ca 10., hátul
...ves, főzelék,
...ebéd-vacsora
...öny és ág-
...arrás, párná
...egújabb min-
...legolcsóbban
...onjában Str.
...kiadóban.
...lakást és
...szoba haszná-
...v. Jámborné
...könyvszek-

UJ KELET *Legújabb hírek*

Minden ut Rómába vezet...

Augusztus 28-án Benes is Rómába utazik, hogy Mussolinivel az Anschluss és a magyar-osztrák együttműködés ügyéről tárgyaljon

Októberben a négyhatalmi egyezmény hatalmainak külügyminiszterei Rómában értekezletre ülnek össze. Franciaország, Olaszország és Anglia képviselői diplomáciai tárgyalásba kezdenek Ausztria nehézségeinek megszüntetésére

Bulgária szakít az olasz orientációval és francia orientációt kezd?

Párizs, augusztus 24. A Matin római távirata szerint a hatalmak külügyminiszterei október második felében Rómában értekezletre ülnek össze s meg fogják tárgyalni a négyhatalmi egyezmény alkalmazását az aktuális politikai problémák tekintetében. Egyidejű hír szerint Franciaország, Olaszország és Anglia a napokban diplomáciai tárgyalást fognak kezdeni afelől, miként lehetne Ausztria nehézségeit kielégítő módon megszüntetni.

Ezzel kapcsolatban a Temps vezércikkben foglalkozik a középeurópai helyzettel. Hangoztatja, hogy az Anchlussveszedelem sikerrel csak abban az esetben lesz elhárítható,

ha Ausztria nagyobb gazdasági tömörülést tagyává válik s ennek keretében függetlenségének megőrzése mellett megszerzi életképességét.

A lap rámutat arra, hogy a nemzeti szocialisták programjukba vették az összes németfajú és nemzetiségű elemek által lakott területek egyesítését s így ha Hitler átmenetileg nem is fogja egyidejűleg erőszakolni Ausztria bekebelezését, ez végleges megoldást nem jelent, mert kiálkozó alkalommal újja fog éledni az Anchluss-veszély. A vezércikk végső konklúziójában utal arra, hogy a kisantantot figyelembe kell venni Közép-Európa újajalakításánál.

A Petit Parisien értesülései szerint Franciaország a legutóbbi huszonnégy órában megnyugtató ígéretekre kapott a németosztrák viszály rendezése tekintetében.

Egyidejű genfi jelentések számolnak azzal, hogy a hatalmak közelebből próklamálni fogják hozzájárulásukat ahhoz, hogy Ausztria nyolcezer fővel felemelhesse haderejét. Az új kontingens a Dollfuss-kormány kizárólag határvédelemre fogja felhasználni.

Prága, augusztus 24. A lapok beavatott helyéről szerzett értesülései szerint a cseh szlovák kormány hivatalos közleményt tesz közzé, melyben bejelenti, hogy Benes külügyminiszter augusztus 28-án Mussolinival való tanácskozás céljából Olaszországba utazik. Benes a tárgyalások befejeztével visszatér Prágába, majd a legközelebbi hetekben el fog utazni Párizsba is.

Ugy hírlik, hogy Benes tárgyalni fog Mussolinivel a dunai államok gazdasági együttműködésének kérdéséről és ki fogja fejteni álláspontját a tervezett magyar-osztrák gazdasági együttműködéssel szemben.

Utalnak a csehszlovák külügyminiszter legutóbbi kijelentéseire, melyeknek során azt hangoztatta, hogy ha már az Anchluss és a magyar-osztrák együttműködés között kell választania, inkább az Anchlusshoz adja hozzájárulását.

Ujabb genfi értesülés szerint lehetségesnek tartják, hogy Bulgária francia orientációt kezd, amelynek az az alap gondolata, hogy kibéküljön Jugoszláviával és ezzel lehetővé tegye a szerb terü-

leten élő macedón kisebbség számára a kisebbségi jogvédelem intézkedéseinek gyakorlatba átvitelét.

További lépése volna a francia orientációnak a keleteurópai biztonsági egyezményhez való csatlakozás.

Népszöveségi körökben úgy hírlik, hogy Olaszországban is számolni kezdenek a még várakozó állásponton lévő Musanoff franciabarát lépésével.

A lapok is hírt adnak arról, hogy Bulgária közelebből nagy események előtt áll,

amelyek egyidőre tisztázni fogják az erőviszonyokat a Balkánon.

Bécs, augusztus 24. Ausztria nemzetközi kölcsönének franciaországi tránsát a bázeli Nemzetközi Fizetések Bankjával szemben fennálló száz millió sillinges tartozás visszafizetésére fogják felhasználni. Ezt a kölcsönt, valamint az angliai kibocsátás révén az Angol Banknak már visszafizetett száz millió sillinget az osztrák jegybank a Creditanstalt fizetési kép telensége idején kapta. Most a jegybank meg fog szabadulni a kölcsön révén összes rövidlejáratu külföldi kölcsönkötelezettségeitől.

Főbelötte magát egy 18 éves fiú, mert elköltötte tandíját

Bucuresti-Bukarest, augusztus 24. Strol Cernea 18 éves brailai fiatalember, aki elvégette az ipariskolát, elhatározta, hogy Bukarestben fogja folytatni tanulmányait. Édesapja utiköltségen kívül pénzt adott neki beiratkozásra is. A fiú azonban mielőtt Bukarestbe érkezett elköltötte a tandíját és azért kétségbeesésében főbe lötte magát. A szerencsétlen fiatalember azonnal meghalt.

Izgalmas hajsz a bukarest-nagyváradai gyors tetején az utasok és egy rablóbanda között

Az utasok a robogó vonat tetején filmbeillő hajszá után elfogták a banda négy tagját, míg az ötödik nyomtalanul eltűnt

Bucuresti-Bukarest, augusztus 24. Detektívregénybe illő fantasztikus banda támadás történt az elmúlt éjszaka a 41-es számú gyorsvonaton, amely Bukarestből Nagyváradra haladt. Câm pina állomáson öt bandita kapaszkodott fel a vagonok tetejére, akik megkísérelték a hálókocsi és az elsőosztályú vagonok utasainak kirablását. Egy hölgy az egyik első osztályú kocsi folyosóján állott és észrevette a készülő támadást, fellármázta a vonat utasait, akik kirohantak a folyosóra és követelték a vonatvezetőt, hogy állítsa meg a vonatot.

A vonatvezető azonban nem volt erre hajlandó és felkapaszkodott a kocsi tetejére, hogy megnézze mi történik ott. A banditák, amikor észrevették a vonatvezetőt revolverrel tartották sakkban és ők maguk a mozdony után következő legelső kocsi tetejére menekültek.

Az utasok ezalatt sebtében védelemre szervezkedtek és akiknek revolverük volt a vonaton utazó katonatisztek köré gyülekeztek. Szinaja és Câm-

pina között a vonat egy percre megállt és ez alatt az idő alatt az egyik bandita nyomtalanul eltűnt az éjszaka sötétjében.

Ahogy a vonat megindult a vakmerő banditák újra támadásba kezdtek, mire a katonatisztek vezetésével megszervezett utasok egymás után felkapaszkodtak a kocsi tetejére, ahol filmbeillő örült hajszá indult meg az utasok és a rablók között.

Kalandokkal teli üldözés után egy főhadnagy sikeresül bekerítette két banditát, a vonatvezető elfogta a harmadikat és mikor a vonat Szinajába befutott mindhármukat átadták az állományi rendőrségnek.

Néhány perc, az egyik utas revolverrel maga előtt hajtotta a negyedik banditát, aki nem volt más, mint Ardeleanu híres nemzetközi vonatrabló, aki miatt egy robogó vonaton néhány hónappal azelőtt életét vesztette Lungu nagyszabeni detektív. Adeleanu a bátor utas a hálókocsi akkumulátora alól emelte ki.

Mussolini közlegényként vett részt az olasz hadsereg piemonti hadgyakorlatain

Róma, augusztus 24. Victor Emanuel olasz király is megérkezett a piemonti hadgyakorlatokra. Mussolini hosszabb ideig együttmaszított egy vadászszázalóval, majd mikor észrevett egy hegyi úteget, amint az ágyukat meredek terepen felvontatták, a tüzerekhez csatlakozott és segített nekik az ágyuk felvontásában. Az ágyuk tényleg bámulatos gyorsan feljutottak magaslati helyükre s amikor az úteparancsnok a katonákat teljesítmenyüért megdicsérni jött, ott találta közöttük a megerőltető munkától verejtékező Mussolinit.

Betiltották az összes vallási szekták működését

Bucuresti-Bukarest, augusztus 24. A közoktatásügyi miniszter az alkotmány törvény és a kultusztörvény idevágó paragrafusai alapján teljesen betiltotta a következő vallások egyesületek működését: Bibliatanulók, millenaristák, reformisták, minthogy doktrínájuk beleütközik az állam törvényeibe, dogmáik gyakorlása pedig a közérkölciségbe ütközik. Ugyanez a rendelkezés bizonyos körülmények között engedélyezi az adventisták és baptisták felteless működését.

Bukarestben feszülten várják a híreket Herriot szófiai akciójáról

Bucuresti-Bukarest, augusztus 24. Minthogy Vasile Stoica Románia szófiai követé két hónap óta szabadságon van, a kormány nem informálódhatott idejében arról, hogy mi történt Szófiában Herriot látogatása alkalmából. Stoica most visszatért állomáshelyére és a kormány holnap vár részletes jelentést a történetekről. Herriot revizionista álláspontjával szemben azonban a kormány csak Titulescu hazatérése után fogja leszögezni álláspontját.

Lindbergék Skandinávia fölött

Kopenhága, augusztus 24. A Lindbergh házaspár az izlandi Reikjavikból megérkezett az angol szigetországtól északra eső Far-Öer szigetek egyikére. Lindbergék ma, vagy pénteken folytatják utjukat a Skandináv félsziget nyugati partvidéke felé.

AZ UJ KELET olcsó könyvei

Smedley: Magányos asszony	147 Lei
Patenotre: Pénz	87 Lei
Juhász: Hősök, tudósok, emberek	147 Lei
Molnár Ferenc: Harmonia	54 Lei
Sigrid Undset: Koszoru	144 Lei
Schalom Asch: Moszkva	168 Lei
Schalom Asch: Pétervár	168 Lei
Marai: Csutora	117 Lei
Galsworthy: Vagyon urai	70 Lei
Galsworthy: Bíró előtt	75 Lei
Babits Mihály: Gólyakaliva (kötve)	57 Lei
Karinyth: Hasmütét	72 Lei
Juhász: Japán	36 Lei
Juhász: Olaszország	36 Lei
Pap: Megszabadították a haláltól	87 Lei
Adanov: Thermidor 9.	90 Lei
Aldanov: Összeesküvés	90 Lei
Aldanov: Ördög hidja	90 Lei
Paleologue: Három diplomata	54 Lei
Bedel: Jerome szerelme északon	20 Lei
Bennett: Vasuti baleset	90 Lei
Walpole: Egy vöröshaju	96 Lei
Pécsi Mária: Mezők liloma	90 Lei
Kennedy: A család bolondja I. II.	162 Lei
Fay Ilona: Alkonyat	90 Lei
Desping: Sorrell és fia I., II.	180 Lei

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj-Kolozsvár Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 9-77.

Taxa plătite în No. 224.7

da Baron Telefon: Havonta évre 600, földre: 6 félre 6, detések KELET zsidóság keink utás megje

Valuta

Mi, kisp... ni a világ tőkér váltó mikor nagylászerte, szerint le... jában vév... megy a d... nézni a j... hogy azok igazat írta... lágot hog... nevé: tru... intézetből... abból a c... nővereket... minálja a... gok valut... lapoknak... trósz legi... alakítja m... dollár, z... fenyegeti

A fran... sikeres... vége van... arany elve... lesz. Dönt... tetszetős... a szépnek... manőverne... pek zseber... eredményt... helyzet... arany alap... lan értéké... kor lehuzt... eldobhatju... inkat. És... tönkrement

Az ara... van, amel... roppan, a... zik vele v... tényleg é... Csakhogy... lyeket Am... tak nyug... liók egisz... get most... kai trósz... Amit mi... összeroppa... spekuláns

Nagy k... sági válsá... aranra é... sa. Mert... akkor ezt... kell hozni... egzisztene

Vannak... trófiát tula... A pénz... nem több... ér-e több... az olyan... zafékosan... nem 100—... amelynek... foglalt he... mnt amil... juk termé

A valut... zetek me... juk fel az... megegyez... ezeken a... sik nagy... szinten eg... élet front... összehang... mon stabi... rencia ere... lönk, mert... dályozta é... mert a leg... zeteközi m... gabonaegy

A gabon... luták me... ugy akaria... rika dikta... most a m... za.